

KONSOLIDACJA TŁUMACZY ŚWIATA, ŚRODKOWEJ EUROPY I POLSKI

OD REDAKCJI

Idea konsolidacji zdominowała w tym roku przebieg najważniejszych wydarzeń w życiu zawodowym tłumaczy – zarówno w Berlinie podczas XX. Światowego Kongresu Międzynarodowej Federacji Tłumaczy, w Krakowie – podczas międzynarodowej konferencji pod tytułem „Nowe zadania tłumaczy sądowych w rozszerzonej Europie”, jak i w Warszawie – gdzie odbędą się XXVIII Warsztaty Pragmatyki Zawodowej TPS z udziałem prezesów stowarzyszeń tłumaczy Środkowej Europy.

W Berlinie wystosowano rezolucję z apelem do rządów państw o zapewnienie bezpieczeństwa tłumaczom pracującym w strefach konfliktów. Znamienna w tym była jednak nie tylko solidarność zawodowa, lecz fakt, iż rezolucję przyjęło ponad 1600 uczestników XX. Kongresu FIT z 70 krajów świata, co świadczy o nieustannej potrzebie łączenia sił w walce o podstawowe prawa tłumaczy w dobie wojny i o godziwe warunki pracy w pokoju. Na znak jedności zawodowej, której symbolem od 60 lat jest FIT, na zakończenie Kongresu nad Berlinem wleciało do nieba ponad 1600 niebieskich baloników z białym nadrukiem logo Federacji FIT i dołączoną informacją o jej jubileuszu.

W Krakowie TEPIS przyjął podczas międzynarodowej konferencji tłumaczy sądowych ok. 140 uczestników z 25 krajów, wśród których przybyli prezesi stowarzyszeń tłumaczy większości krajów Unii, często odległych, dołączając do naszych sąsiadów. Poza prezentacjami o statusie tłumaczy sądowych w różnych krajach, głównymi mówcami byli tłumacze z międzynarodowych organów wymiaru sprawiedliwości, którzy wskazali na różnice między traktowaniem tłumaczy w tych organach a ich statusem określonym przez ustawodawstwa krajowe. Dominantą konferencji była konsolidacja polskich tłumaczy z tłumaczami austriackimi, czeskimi, słowackimi, i niemieckimi.

W Warszawie nastąpi ciąg dalszy konsolidacji tłumaczy Środkowej Europy podczas XXVIII Warsztatów, podczas których odbędzie się plenarna dyskusja panelowa z udziałem prezesów Austriackiego Stowarzyszenia Tłumaczy Sądowych, Izby Tłumaczy Sądowych Republiki Czeskiej, stowarzyszenia tłumaczy czeskich i słowackich JTP oraz Niemieckiego Federalnego Stowarzyszenia Tłumaczy BDÜ.

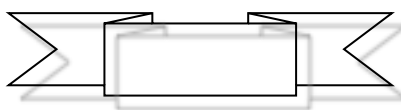
Konsolidacja polskich stowarzyszeń tłumaczy nastąpi w wyniku zaproszenia do wspólnego działania krajowych stowarzyszeń tłumaczy. Szczegółowo o tym i o wielu innych działaniach, w tym o wystąpieniach w Sejmie, do Rzecznika Praw Obywatelskich i Senatu RP, można przeczytać na następnych stronach naszego biuletynu. A już wkrótce skonsolidujemy się przez aktywny udział w IX. Walnym Zgromadzeniu Członków PT TEPIS!

Życzymy inspirującej lektury!

SPIS TREŚCI

1. Zawiadomienie o IX. Walnym Zgromadzeniu Członków PT TEPIS	3
2. Sprawozdanie RN VIII kadencji władz PT TEPIS	4
3. IV Laboratorium dla Kandydatów na Tłumacza Przysięgłego	12
4. XXVIII Warsztaty Pragmatyki Zawodowej TPS	13
5. Honorowi Prelegenci XXVIII Waesztatów Pragmatyki Zawodowej ...	14
6. XXIX Warsztaty Przekładu Prawniczego i Specjalistycznego	15
7. Berlińskie impresje pokongresowe	16
8. Nagroda FIT Solidarności Tłumaczy im. A. Tybulewicza	23
9. Konsolidacja tłumaczy Środkowej Europy	25
10. Konsolidacja polskich stowarzyszeń tłumaczy	27
11. Sejmowe wysłuchanie publiczne ws. deregulacji zawodu TP	28
12. TEPIS do Komisji Praw Człowieka Senatu RP	32
13. TEPIS do Rzecznika Praw Obywatelskich	34
14. TEPIS do Komisji Kodyfikacyjnej Prawa Karnego	34
15. Sprawozdanie Komisji Odpowiedzialności Zawodowej TP	36
16. Koszty podróży tłumacza przysięgłego	39
17. Orientacyjne wolnorynkowe ceny za tłumaczenie	43
18. Gratulujemy tytułu nowym Członkom Zwyczajnym	44
19. Witamy nowych Członków Nadzwyczajnych	44
20. Składka członkowska PT TEPIS	45
21. Liczba członków PT TEPIS	45

**ZAWIADOMIENIE
O IX. WALNYM ZGROMADZENIU
CZŁONKÓW POLSKIEGO TOWARZYSTWA
TŁUMACZY PRZYSIĘGLYCH I SPECJALISTYCZNYCH
TEPIS**

Rada Naczelna PT TEPIS
niniejszym zawiadamia, że

**IX WALNE ZGROMADZENIE CZŁONKÓW
POLSKIEGO TOWARZYSTWA TŁUMACZY TEPIS**

odbędzie się w sobotę, 11 października 2014 r. w godz. 9.00 – 14.00
w Bibliotece Narodowej w Warszawie, al. Niepodległości 213,
sala 218, wejście B.

Porządek obrad Walnego Zgromadzenia przewiduje sprawozdania
z działalności władz Towarzystwa, głosowanie nad absolutorium
dla ustępujących władz, wybory prezesa i władz IX. kadencji,
zmiany Statutu i uchwały w sprawach zgłoszonych pod obrady
(patrz www.tepis.org.pl)

Sprawozdanie z działalności PT TEPIS podczas VIII kadencji władz
w latach 2011 – 2014 znajduje się na dalszych stronach biuletynu
oraz na stronie www.tepis.org.pl, na której można również zgłosić swoje
uczestnictwo w Walnym Zgromadzeniu oraz w XXVIII Warsztatach
Pragmatyki Zawodowej w Warszawie.

**SPRAWOZDANIE RADY NACZELNEJ
VIII KADENCJI WŁADZ
POLSKIEGO TOWARZYSTWA TŁUMACZY
PRZYSIĘGLYCH I SPECJALISTYCZNYCH „TEPIS”
Z DZIAŁALNOŚCI W LATACH 2011-2014**

Wprowadzenie:

Status prawny Towarzystwa TEPIS i profil działalności

PT TEPIS jest organizacją pozarządową działającą na mocy ustawy Prawo o stowarzyszeniach oraz organizacją pożytku publicznego, której status jest oparty na gotowości wykonywania zadań publicznych we współpracy z instytucjami rządowymi w ramach celów określonych w statucie Towarzystwa oraz w ustawie o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Ze względu na niepozyskanie środków publicznych, które mogłyby być przeznaczone na wykonanie zadania publicznego, fundusze TEPIS-u, pochodzące ze składek członkowskich oraz odpłatnej działalności statutowej w formie doskonalenia zawodowego i szkolenia adeptów zawodu, są rozliczane zgodnie z zasadami obowiązującymi stowarzyszenia.

Profil działalności TEPIS-u obejmuje trzy podstawowe obszary:

I. Starania o właściwy status prawny tłumacza przysięgłego w celu zapewnienia w interesie społecznym prawa człowieka do rzetelnego procesu w ramach wystąpień do organów administracji publicznej, w tym głównie **instytucji rządowych**: Ministra Sprawiedliwości, Sejmu, Senatu i Rzecznika Praw Obywatelskich, **opiniowanie projektów ustaw** dotyczących tłumaczy przysięgłych oraz organizowanie **spotkań z przedstawicielami organów** wymiaru sprawiedliwości;

II. Doskonalenie zawodowe tłumaczy przysięgłych i specjalistycznych oraz szkolenie adeptów zawodu przez **organizowanie repetytoriów, laboratoriów i warsztatów** dla tłumaczy przez Kolegium Doskonalenia Zawodowego w Warszawie oraz Zarządy Kół PT TEPIS Pomorskiego w Szczecinie, Dolnośląskiego we Wrocławiu, Małopolskiego w Krakowie, Górnośląskiego w Sosnowcu, Podlaskiego w Białymstoku i Lubuskiego w Żarach; jak również przez **publikowanie Biuletynu TEPIS**, inspirowanie i opracowywanie wydawanych pod auspicjami Towarzystwa przez Wydawnictwo Translegis **książek dla tłumaczy** oraz przez upowszechnianie wiedzy o życiu zawodowym na regularnie aktualizowanej **stronie internetowej www.tepis.org.pl**;

III. Działalność na forum międzynarodowym przez uczestniczenie członków Towarzystwa w pracach Międzynarodowej Federacji Tłumaczy (**FIT**), Europejskiego Stowarzyszenia Tłumaczy Sądowych (**EULITA**), w projektach unijnych prowadzonych ze środków przydzielonych organizatorom przez **Komisję Europejską**, udział członków TEPIS-u w **międzynarodowych konferencjach zagranicznych i krajowych** dla tłumaczy sądowych, organizowanie w Polsce międzynarodowych konferencji dla tłumaczy sądowych i **spotkań z tłumaczami z innych krajów**, oraz nawiązywanie współpracy z zagranicznymi stowarzyszeniami tłumaczy sądowych, w tym również w ramach podpisanych wcześniej **umów o współpracy**.

W ramach ww. działań TEPIS realizował ideę **integracji środowiska TP** i krajowych stowarzyszeń tłumaczy, w imię podnoszenia rangi zawodu.

I. **Starania o właściwy status tłumacza przysięgłego
w celu zapewnienia w interesie społecznym
prawa człowieka do rzetelnego procesu**

W latach 2011-2014 motywem przewodnim wystąpień Towarzystwa TEPIS o poprawę statusu tłumaczy przysięgłych i opiniujących projekty aktów prawnych stanowiących o statusie tłumacza przysięgłego była **dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/64/UE** w sprawie prawa do tłumaczenia ustnego i tłumaczenia pisemnego w postępowaniu karnym. Ponieważ dyrektywa stanowi o obowiązku zapewnienia przez państwa członkowskie Unii Europejskiej odpowiedniej jakości tłumaczenia, TEPIS wielokrotnie protestował **przeciwko obniżeniu poziomu kwalifikacji** kandydatów na tłumacza przysięgłego do wykształcenia (początkowo) średniego, a następnie wyższego pierwszego stopnia w ramach ustawy deregulacyjnej.

W wystąpieniach na ten temat każdorazowo wskazywano na **konieczność podwyżki stawek** wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego, zwracając się do Ministra Sprawiedliwości, **Rzecznika Praw Obywatelskich**, do Komisji Nadzwyczajnej **Sejmu RP** podczas wysłuchania publicznego ws. projektu ustawy deregulacyjnej, do Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji **Senatu RP**.

TEPIS wystąpił również do **Komisji Kodyfikacyjnej Prawa Karnego MS** z wnioskiem o dodanie do kodeksu postępowania karnego przepisu o prawie udostępniania tłumaczowi na jego wniosek akt sprawy w zakresie niezbędnym do przygotowania się do tłumaczenia rozprawy. Rada Naczelna opracowała dla **Ministerstwa Spraw Wewnętrznych** uwagi do projektu Prawa o aktach stanu cywilnego oraz przekazała swoje stanowisko w kwestii pisowni imion, nazwisk i miejscowości w tłumaczeniu aktów stanu cywilnego. Rada wystąpiła też do **Ministerstwa Pracy** i Polityki Społecznej o dotację na składki członkowskie w organizacjach międzynarodowych (FIT i EULITA), którą otrzymała na składki za 2013 r., oraz nawiązała kontakty z Departamentem Pożytku Publicznego MPiPS w związku z planowanym udziałem TEPIS-u w konkursie Funduszu Inicjatyw Obywatelskich.

TEPIS wystąpił też do **Zakładu Ubezpieczeń Społecznych** w sprawie kwestionowania umów o dzieło zawieranych z tłumaczami oraz zajął stanowisko na temat unijnego projektu UEPA (Uproszczenie i Elektronizacja Procedur Administracyjnych) prowadzonego pod auspicjami **Ministra Gospodarki**.

Na temat wysokich kwalifikacji, jakich wymaga zawód tłumacza przysięgłego w kontekście idei rzetelnego procesu i dyrektywy 2010/64/UE, referaty na międzynarodowej konferencji naukowej zorganizowanej w salach Sejmu przez **Komisję Praw Człowieka Sejmu RP** i Uniwersytet Jana Kochanowskiego wygłosili: w 2013 r. – Danuta Kierzkowska, prezes TEPIS-u i Liese Katschinka – prezes Stowarzyszenia EULITA, zaś w 2014 roku – Paweł Gugała, doradca prawny TEPIS-u.

W lutym 2012 r. Towarzystwo TEPIS wystosowało **List Otwarty do Ministra Sprawiedliwości**, pod którym zebrało ponad 900 podpisów na Krajowym Forum Tłumaczy Przysięgłych i przez Internet. **Krajowe Forum Tłumaczy Przysięgłych** odbyło się 10 marca 2012 r. w Warszawie z inicjatywy TEPIS-u oraz z udziałem przedstawicieli Stowarzyszenia Tłumaczy Polskich i Bałtyckiego Stowarzyszenia Tłumaczy, jak również Sądu Okręgowego w Warszawie, Sądu Okręgowego Warszawa-Praga, Komendy Stołecznej Policji. **Przedstawiciele Sądów i Stołecznej Komendy Policji**, z którymi przedstawiciele Rady Naczelnej odbyli naradę po Forum, po zapoznaniu się z charakterem zawodu i potrzeb TP, okazali zrozumienie wobec trudności w wykonywaniu tego zawodu w kontekście drastycznie niskich stawek wynagrodzenia tłumaczy przysięgłych oraz obiecali postarać się, aby współpracujący z nimi tłumacze spotkali się z właściwym traktowaniem przez sędziów i policjantów podczas współpracy z nimi w ramach wydarzeń związanych z EURO 2012. Relacje tłumaczy potwierdzały, iż często obietnice te były

dotrzymywane, chociaż nie brakowało też skarg na zaniżone wynagrodzenie i niedocenywanie ich pracy.

W grudniu 2013 r. Towarzystwo TEPIS wystosowało do Ministra Sprawiedliwości **Deklarację współdziałania w zakresie implementacji dyrektywy 2010/64/UE**, która to inicjatywa nie spotkała się niestety z zainteresowaniem adresata. Dlatego TEPIS wystąpił ze skargą do Rzecznika Praw Obywatelskich i do Komisji Praw Człowieka Senatu RP, jak również do Komisji Nadzwyczajnej Sejmu RP.

Wszystkie wystąpienia były publikowane w Biuletynie TEPIS, zarówno pisma wysyłane w imieniu Rady Naczelnej PT TEPIS, jak i urzędowe odpowiedzi na te pisma, lub co najmniej informacje na temat takich wystąpień.

Status prawny tłumacza przysięgłego był nie tylko stale monitorowany przez Radę Naczelną, lecz również komentowany w Biuletynie TEPIS i na stronie internetowej www.tepis.org.pl, gdzie zamieszczano **wyjaśnienia urzędowe i opinie doradcy prawnego PT TEPIS**.

W ramach współpracy ustawowej Towarzystwa z Ministerstwem Sprawiedliwości członkowie PT TEPIS brali udział w pracach **Państwowej Komisji Egzaminacyjnej** przeprowadzającej egzaminy na tłumacza przysięgłego i **Komisji Odpowiedzialności Zawodowej** Tłumaczy Przysięgłych przy Ministrze Sprawiedliwości. Również na forum tych Komisji członkowie TEPIS-u aktywnie występowali o takie usprawnienie ich działalności, aby zasady zarówno egzaminowania przez PKE, jak i oceniania bieżącej działalności tłumaczy przysięgłych przez KOZ, były nie tylko spójne i przejrzyste, lecz również zgodne ze statusem i dobrą praktyką TP.

Wyrażając uznanie dla dorobku zawodowego i osiągnięć w pracy społecznej na rzecz środowiska tłumaczy przysięgłych, Towarzystwo TEPIS wystąpiło o nadanie zasłużonym członkom **odznaczeń państwowych** w postaci Brązowego, Srebrnego i Złotego Krzyża Zasługi. Z okazji zakończenia VIII. kadencji władz Towarzystwa TEPIS sześciu aktywnym członkom nadano **Odznaki za Zasługi dla PT TEPIS**, zaś sześciu wybitnych tłumaczy zasłużonych w działalności na rzecz środowiska tłumaczy sądowych w krajach Środkowej Europy: Austrii, Czech, Słowacji i Niemiec nominowano do tytułu **Honorowego Członka PT TEPIS**.

II. Doskonalenie zawodowe tłumaczy przysięgłych i specjalistycznych

Realizacja jednego z podstawowych zadań statutowych PT TEPIS, jakim jest zapewnianie tłumaczom przysięgłym i specjalistycznym możliwości doskonalenia zawodowego, odbywała się w kilku sprawdzonych formułach spotkań warsztatowych pod nazwą „Repetytorium dla Tłumaczy”, „Laboratorium Tłumaczy” lub „Warsztaty dla Tłumaczy”. Spotkania te były organizowane przez Kolegium Doskonalenia Zawodowego PT TEPIS w Warszawie, natomiast w Krakowie, Wrocławiu, Szczecinie, Sosnowcu i Białymstoku – przez Zarządy Kół PT TEPIS.

Doroczne Warsztaty w Warszawie. Kolegium Doskonalenia Zawodowego organizowało co roku w Warszawie **Warsztaty Przekładu Prawniczego i Specjalistycznego z okazji Międzynarodowego Dnia Tłumacza** w pierwszą sobotę października w salach Biblioteki Narodowej (2012) i w Centrum Konferencyjnym „Wilcza” (2013). Wszystkie spotkania tłumaczy w Warszawie – o charakterze ogólnokrajowym – cieszyły się dużym powodzeniem i przyciągały każdorazowo ok. 80-100 uczestników, którzy słuchali referatów wygłaszanych w co najmniej czterech lub pięciu sekcjach językowych: angielskiej, francuskiej, niemieckiej, rosyjskiej i włoskiej. Doroczne Warsztaty, organizowane w tej formule prawie od początku istnienia PT TEPIS, w okresie sprawozdawczym odbyły się odpowiednio: **XXV WPPS** – 15 października 2011 r. (kiedy wygłoszono 35 referatów), **XXVI WPPS** – 6 października 2012 r. (23 referaty), **XXVII WPPS** – 5 października 2013 r. (23 referaty). Na zakończenie kadencji postanowiono wprowadzić nową formułę – **XXVIII Warsztaty Pragmatyki Zawodowej Tłumaczy Przysięgłych**, podczas których

w dniu 11 października 2014 r. zaplanowano dyskusję panelową na temat statusu i dobrych praktyk tłumaczy sądowych w krajach środkowej Europy z udziałem przedstawicieli stowarzyszeń z Austrii, Czech, Niemiec i Słowacji.

Repetytoria w Warszawie. Kolegium Doskonalenia Zawodowego zorganizowało **sześć spotkań** w Warszawie: pięć z cyklu „Repetitorium dla Tłumaczy Przysięgłych i Specjalistycznych”, z których XVIII RTPS odbyło się 28 stycznia 2012 r., XIX RTPS – 10 marca 2012 r., XX RTPS – 26 stycznia 2013 r., XXI RTPS – 22 czerwca 2013 r. i XXII RTPS – 25 stycznia 2014 r., oraz jedno w nowej formule pn. „XXIII Repetitorium Pragmatyki Zawodowej” – 13 czerwca 2014 r.

Kolegium Doskonalenia Zawodowego zorganizowało 5 stycznia 2012 r. w Warszawie **II Laboratorium TON** pn. „Tłumaczenie na Odległość i Notacja” (10 godzin wykładów) w ramach realizacji projektu UE „Avidicus”.

Kontynuowano również cykl pn. **II i III Laboratorium KTPTS** dla Kandydatów na Tłumacza Przysięgłego i dla Tłumaczy Specjalistycznych w Warszawie, kurs obejmujący 144 godzin wykładów i zajęć podczas dziewięciu comiesięcznych zjazdów. W ramach tego cyklu w latach 2013 i 2014 zrealizowano drugą i trzecią edycję tego Laboratorium dla kandydatów na tłumaczy języka angielskiego oraz ogłoszono nabór na IV edycję zaplanowaną na rok 2014/2015.

Przeprowadzono również cykl pn. **Laboratorium pn. Financial English** w dniach 24 listopada 2011 r. i 1 grudnia 2012 r..

Zarząd Małopolskiego Koła PT TEPIS w Krakowie zorganizował pięć spotkań pn. „Krakowskie Repetitorium dla Tłumaczy Przysięgłych i Specjalistycznych” (KRTPS) w salach Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego. W tym cyklu XII KRTPS odbyło się 19 listopada 2011 r., XIII KRTPS – 28 kwietnia 2012, XIV KRTPS – 24 listopada 2012 r., XV KRTPS – 20 kwietnia 2013 r. oraz XVI KRTPS 16 listopada 2013 r. Członkowie Małopolskiego Koła spotykali się też na „Warsztatach Przy Kawie”.

Zarząd Dolnośląskiego Koła PT TEPIS we Wrocławiu zorganizował sześć spotkań z cyklu pn. „Dolnośląskie Warsztaty dla Tłumaczy” (DWT) w salach PTE we Wrocławiu. Kolejne Warsztaty odbyły się: XIII DWT – 18 listopada 2011 r., XIV DWT – 18 maja 2012 r., XV DWT – 16 listopada 2012 r., XVI DWT – 7 czerwca 2013 r., XVII DWT – 8 listopada 2013 r. oraz XVIII DWT – 9 maja 2014 roku.

Zarząd Górnośląskiego Koła PT TEPIS zorganizował cztery spotkania w cyklu pn. „Górnośląskie Repetitorium dla Tłumaczy Przysięgłych i Specjalistycznych” (GRTPS) w Sosnowcu: IX GRTPS – 20 kwietnia 2012 r., X GRTPS – 26 października 2012 r., XI GRTPS – 29 listopada 2013 r. i XII GRTPS – 16 maja 2014 r.

Zarząd Pomorskiego Koła PT TEPIS w Szczecinie zorganizował sześć spotkań z cyklu pn. „Szczecińskie Laboratorium dla Tłumaczy” (SLT): VII SLT – 17 października 2011 r., VIII SLT – 2 kwietnia 2012 r., IX SLT – 16 listopada 2012 r., X SLT – 14 stycznia 2013 r., XI SLT – 25 marca 2013 r. oraz XII SLT – 22 czerwca 2014 r. Ponadto 16 czerwca 2014 r. przeprowadzono szkolenie z zakresu wykorzystania oprogramowania komputerowego SDL Trados Studio w tłumaczeniach pisemnych.

Zarząd Podlaskiego Koła PT TEPIS w Białymstoku zorganizował dwa spotkania w salach Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku II Białostockie Repetitorium Tłumaczy Przysięgłych w dniu 23 marca 2012 r. i III Białostockie Repetitorium Tłumaczy Przysięgłych w dniu 30 listopada 2012 r.

Zarząd Lubuskiego Koła PT TEPIS nie zdołał niestety zorganizować żadnego spotkania tłumaczy.

W ramach współpracy z uczelniami Towarzystwo kontynuowało realizację porozumień podpisanych z kilkunastoma uczelniami. Członkowie TEPIS-u z dużym doświadczeniem

zawodowym i dydaktycznym aktywnie udzielali się jako nauczyciele tłumaczenia sądowego i prawniczego, prowadzili wykłady i zajęcia na Uniwersytecie Warszawskim, Uniwersytecie Wrocławskim, Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu, Uniwersytecie Adama Mickiewicza w Poznaniu, Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim w Olsztynie, w Wyższej Szkole Bankowej w Gdańsku, Toruniu, Chorzowie i innych. W ramach swoich wykładów członkowie PT TEPIS przekazywali wiedzę nt. zasad wykonywania zawodu tłumacza przysięgłego i metodologii przekładu prawniczego i sądowego.

Ważnym elementem doskonalenia zawodowego były regularnie przekazywane członkom i tłumaczom niezrzeszonym **informacje nt. statusu zawodowego tłumaczy i najważniejszych wydarzeń** w tym zakresie na łamach **Biuletynu TEPIS**, który w latach poprzednich ukazywał się cztery razy w roku, zaś w okresie sprawozdawczym – tylko dwa razy: w latach 2011-2014 ukazało się bowiem tylko sześć numerów Biuletynu TEPIS: nr 76, 77, 78, 79, 80 i 81. Biuletyn zawsze jednak informował o najważniejszych wydarzeniach w życiu zawodowym TP i publikował pisma TEPIS-u do władz RP i urzędowe odpowiedzi na te pisma, zmiany w przepisach dotyczących TP, profesjonalne **opinie prawne** i porady nt. dobrych praktyk w stałym dziale „**Problemy praktyki zawodowej tłumacza przysięgłego**”, sprawozdania z działalności **Komisji Odpowiedzialności Zawodowej**, jak również wiadomości o statusie tłumaczy sądowych w innych krajach.

Sumptem **Wydawnictwa Translegis**, działającego pod auspicjami PT TEPIS, w latach 2011-2014 ukazało się pięć nowych publikacji: „Polsko-angielski słownik terminów prawnych PolTerm” Tomasza Borkowskiego, „Nouveau recueil de documents français” Barbary Bosek-Szeskiej i Anny Michalskiej, „Kodeks tłumacza przysięgłego z komentarzem 2011” Danuty Kierzkowskiej oraz dwa numery czasopisma „Lingua Legis” (20 i 21). Wydawnictwo Translegis kontynuowało również dystrybucję książek wydanych wcześniej: „Raccolta di documenti italiani”, „The Grammatical Structure of Legal English”, „Neue Auswahl Deutschsprachiger Dokumente”, „The New Selection of English Documents” i „Teksty egzaminacyjne dla kandydatów na tłumacza przysięgłego”. W połowie 2014 roku Wydawnictwo Translegis posiadało w swojej ofercie 26 pozycji, zaś w przygotowaniu znajdował się zbiór dokumentów hiszpańskich, wznowienie publikacji pt. „Jak nie tłumaczyć tekstów technicznych” Andrzeja Voellnagla, „Lingua Legis” nr 22 oraz „Kto jest kim wśród tłumaczy w Polsce 2015”.

W trosce o lepszy przepływ informacji, Rada Naczelna postanowiła zmodernizować swoją **stronę internetową www.tepis.org.pl**, która w ciągu 2013 roku została poddana modernizacji funkcjonalnej, merytorycznej i graficznej. Strona zawiera działy obejmujące podstawowe informacje nt. działalności Towarzystwa TEPIS, listę członków TEPIS-u, możliwości korzystania z akcji doskonalenia zawodowego, wiadomości nt. bieżących wydarzeń krajowych i zagranicznych oraz aktualnych informacji na temat statusu prawnego tłumaczy przysięgłych.

III. Działalność PT TEPIS na forum międzynarodowym

Od chwili nabycia członkostwa **Międzynarodowej Federacji Tłumaczy** w 1993 roku TEPIS aktywnie uczestniczył w konsolidacji i doskonaleniu zawodowym tłumaczy pod auspicjami FIT. Towarzystwo kontynuowało współpracę z Komitetem ds. Tłumaczy Prawniczych i Sądowych FIT, którego członkiem w mijającej kadencji była Zofia Rybińska, wiceprezes TEPIS-u. Ponieważ **XI Międzynarodowe Forum Tłumaczenia Prawniczego i Sądowego w Belgradzie** nt. „Życie tłumaczy – sukcesy i problemy” odbyło się pod auspicjami tego Komitetu FIT (19-21 września 2013 r.), udział w Forum wzięły w imieniu RN Zofia Rybińska i Barbara Bosek.

Tłumacze z **angielskiego Stowarzyszenia Tłumaczy Policyjnych i Sądowych** (APCI) przedstawili uczestnikom Forum informacje na temat problemów związanych z outsourcingiem, co dało asumpt do przygotowania propozycji wniosku, który zebrani skierowali do FIT Europe

o zbadanie możliwości przeprowadzenia badania makroekonomicznego nt. **negatywnego wpływu na jakość tłumaczenia** usług tłumaczeniowych wyłanianych w drodze stosowania procedur przetargowych, jak też kosztów społeczno-ekonomicznych ponoszonych z tytułu strat wynikających z takich działań.

Barbara Bosek i Zofia Rybińska wzięły udział w Dorocznym Zgromadzeniu **FIT Europe w Nicei** we Francji 2 listopada 2013 r., które zaaprobowano wniosek belgradzkiego XI Forum Komitetu ds. Tłumaczenia Sądowego o skierowanie do Dyrekcji Komisji Europejskiej ds. Tłumaczenia (DGT) apelu o **promowanie doskonalenia zawodowego** tłumaczy w ramach projektów kształcenia ustawicznego. Przedstawicielki PT TEPIS zgłosiły m.in. **wniosek dot. wspólnych działań FIT Europe i EULITA**, w związku z członkostwem PT TEPIS w obu tych organizacjach.

Delegacja PT TEPIS w osobach wiceprezesa RN Z. Rybińskiej i wiceprezesa RN Joanny Miler-Cassino oraz wiceprezesa Małopolskiego Koła PT TEPIS Moniki Mostowy i członka Zarządu Koła Witolda Wójcika wzięła udział w **XX Statutowym Światowym Kongresie FIT w Berlinie** (2-3 sierpnia 2014 r.), a następnie w Otwartym Kongresie FIT (4-6 sierpnia 2014 r.), w którym uczestniczyły również członkinie władz TEPIS-u: Barbara Bosek (RN), Krystyna Kołodziej (RN) i Aleksandra Cichoń-Królikowska (KR). Ustępująca Rada FIT przyjęła z aprobatą wniosek **PT TEPIS i Instytutu ITI o ustanowienie Nagrody Solidarności Zawodowej im. Albina Tybulewicza**, zmarłego w kwietniu 2014 r. członka honorowego obu stowarzyszeń.

Towarzystwo TEPIS, jako członek Europejskiego Stowarzyszenia Tłumaczy Sądowych od listopada 2009 r., było również reprezentowane przez wiceprezesa Towarzystwa TEPIS – **Zofię Rybińską, pełniącą funkcję wiceprezesa Stowarzyszenia EULITA**. Podczas Walnego Zgromadzenia EULITA 5 kwietnia 2014 r. Zofia Rybińska została ponownie wybrana do Komitetu Wykonawczego na stanowisko wiceprezesa Stowarzyszenia na kolejną trzyletnią kadencję.

TEPIS został zaproszony do udziału w projekcie UE „**TRAFUT – Training for the Future**“, którego celem było **promowanie dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/64/UE w sprawie prawa do tłumaczenia ustnego i tłumaczenia pisemnego w postępowaniu karnym** przez omawianie podczas spotkań warsztatowych z udziałem uczestników postępowania sądowego różnych aspektów dyrektywy. W ramach tego projektu zorganizowano cztery razy regionalne spotkania warsztatowe, które odbyły się w Lublanie (Słowenia) 24-26 listopada 2011 r., Madrycie (Hiszpania) 15-16 marca 2012 r., Helsinkach (Finlandia) 13-15 czerwca 2012 r. i w Antwerpii (Belgia) 18-20 października 2012 r.

Dla celów projektu TRAFUT, Towarzystwo TEPIS podjęło współpracę z **Krajową Szkołą Sądownictwa i Prokuratury**, z którą wspólnie opracowało koncepcję i następnie przeprowadziło **badanie ankietowe** na temat jakości tłumaczenia pisemnego i ustnego wśród prokuratorów, sędziów, funkcjonariuszy policji i adwokatów w Polsce. Wyniki badania w postaci raportu opracowanego przez KSSiP zostały opublikowane i przekazane na początku 2012 r. odpowiednim władzom z konkluzją, iż nikła znajomość zasad wykonywania zawodu tłumacza przysięgłego wymaga **regularnego szkolenia pracowników i współpracowników OWS**, tj. sędziów, prokuratorów, policjantów i obrońców sądowych, w myśl art. 6 dyrektywy 2010/64/UE, co usprawniłoby znacznie współpracę z tłumaczami. Regularne szkolenia z udziałem członków TEPIS-u nie zostało objęte programem szkolenia w ramach działalności KSSiP ze względu na brak na ten cel funduszy.

Niezależnie od tego na zaproszenie Prokuratora Generalnego Andrzeja Seremeta przewodniczący Kolegium Doskonalenia Zawodowego Janusz Poznański i wiceprezes TEPIS-u Zofia Rybińska – wygłosili 20 grudnia 2012 r. wykład pt. „**Skuteczna komunikacja językowa w postępowaniu karnym z udziałem osoby niewładającej językiem polskim i tłumacza**”. Z gmachu Prokuratury Generalnej w Warszawie **wykład był transmitowany do 18 prokurator**

apelacyjnych i okręgowych w całym kraju. Akcja ta była jednorazowa i nie stanowiła elementu regularnego szkolenia w wykonaniu art. 6 ww. dyrektywy.

Udział przedstawicieli PT TEPIS w działalności Międzynarodowej Federacji Tłumaczy wzbogacił bliższe kontakty z tłumaczami z innych krajów UE. Podczas spotkania warsztatowego w Antwerpii w ramach projektu TRAFUT zostało podpisane **porozumienie o współpracy m. PT TEPIS a Włoskim Stowarzyszeniem Tłumaczy Sądowych** (Associazione Italiana Traduttori e Interpreti Giudiziari) dnia 19 października 2012 r. Było to drugie porozumienie po argentyńskim zawartym z Colegio de Traductores Públicos de la Ciudad de Buenos Aires (CTPCBA), z których oba mają na celu wymianę doświadczeń w zakresie kształcenia tłumaczy oraz udział w konferencjach i spotkaniach organizatorów bez zobowiązań finansowych.

Będąc członkiem stowarzyszenia EULITA, **TEPIS był zapraszany jako partner** do udziału w projektach unijnych prowadzonych przez europejskie wyższe uczelnie. **W ramach projektu QUALETRA**, którego partnerami byli również członkowie sieci European Masters in Translation i CIUTI (Conférence internationale permanente d'instituts universitaires de traducteurs et interpretes) oraz europejskie stowarzyszenia CCBE (Council of Law Societies and Bar Associations in Europe), ECBA (European Criminal Bar Association) i EULITA, podczas dyskusji panelowej okrągłego stołu **podczas inauguracyjnej konferencji w Londyńskim Uniwersytecie Metropolitalnym** 4 kwietnia 2013 r., na zaproszenie organizatorów projektu, **Zofia Rybińska wystąpiła z prezentacją** na temat problemów, które napotyka tłumacz we współpracy z sędziami.

Podczas międzynarodowej konferencji Stowarzyszenia Tłumaczy Policyjnych i Sądowych (**Association of Police and Court Interpreters**) w Londynie 5-6 kwietnia 2013 r. został wygłoszony **referat nt. statusu polskich tłumaczy przysięgłych** (autorstwa D. Kierzkowskiej i Z. Rybińskiej).

Kolejnym projektem UE prowadzonym przez stowarzyszenie EULITA wraz Katolickim Uniwersytetem w Louven, do którego zostało zaproszone Towarzystwo TEPIS, jest **„LIT Search”**. Celem projektu jest utworzenie **europejskiej bazy danych tłumaczy sądowych** (przysięgłych). Rada Naczelna delegowała do tego projektu Dorotę Staniszewską-Kowalak, sekretarza generalnego TEPIS-u, i Zofię Rybińską, które wzięły udział w konferencji inauguracyjnej ten projekt w Antwerpii 6-7 maja 2014 r. Na 11-12 września zaplanowano spotkanie, na którym polskie uczestniczki będą prezentować **bazę danych członków TEPIS-u**, która w ten sposób wejdzie do europejskiej bazy danych LIT Search, podczas gdy decyzja ws. dołączenia polskiej Listy TP nie została podjęta przez MS.

Rada Naczelna PT TEPIS we współpracy z Zarządem Małopolskiego Koła PT TEPIS zorganizowała międzynarodową konferencję pt. „Nowe zadania tłumaczy sądowych w rozszerzonej Europie” w Krakowie w dniach 3-5 kwietnia 2014 r., której przebieg został utrwalony w pokonferencyjnym zbiorze artykułów pt. **„New Tasks for Legal Interpreters and Translators in the Enlarged Europe”** (274 stron) wydanych dla ok. 140 uczestników konferencji z 25 krajów. Konferencja odniosła duży sukces i była wysoko oceniana za sprawną organizację i interesujące referaty na temat statusu i problemów zawodowych tłumaczy sądowych w Unii Europejskiej oraz programów ich kształcenia.

W ramach upowszechniania wiedzy o Międzynarodowej Federacji Tłumaczy (FIT) i osiągnięciach zawodowych tłumaczy, w latach 2011-2014 kontynuowano **prenumeratę kwartalnika FIT pn. „Translatio”** pod redakcją Rene Haeseryna, którego 10 egzemplarzy, podobnie jak w poprzedniej kadencji, rozdzielano między sześć Kół PT TEPIS oraz biblioteki uniwersyteckie.

Podsumowanie

Reasumując dokonania Towarzystwa TEPIS w latach 2011 – 2014 można z satysfakcją stwierdzić, że jest ich więcej mimo kryzysu gospodarczego i drastycznego spadku zapotrzebowania na usługi tłumaczy, z których ok. 140 (15% stanu z 2011 roku) zostało skreślonych z listy członków TEPIS-u za niepłacenie składek, wynikające również ze zniechęcenia bezskutecznością starań TEPIS-u o właściwy status tłumacza przysięgłego, zwłaszcza starań o podwyżkę i rewaloryzację urzędowych stawek wynagrodzenia TP. Satysfakcja ta wynika jednak z tego, że znakomita większość członków w dalszym ciągu okazuje swoją lojalność wobec TEPIS-u, nie obwinia władz Towarzystwa za bezskuteczność jego działań oraz docenia zarówno osiągnięcia, jak i stanowczość Rady Naczelnej w walce z indolencją Ministra Sprawiedliwości, solidaryzując się z taką postawą.

W tym kontekście należy z zadowoleniem odnotować bardziej aktywną niż w latach poprzednich działalność władz i Zarządów Kół PT TEPIS VIII kadencji, zarówno w zakresie doskonalenia zawodowego, jak i w zakresie starań o właściwy status tłumacza przysięgłego, poszerzonej współpracy z instytucjami i uczelniami krajowymi oraz z organizacjami międzynarodowymi.

Kolegium Doskonalenia Zawodowego oraz Zarządy Kół PT TEPIS zorganizowały ogółem 63 spotkania warsztatowe (o 20 spotkań więcej niż w kadencji 2008-2011), na które poświęcono 426 godzin, podczas których wygłoszono 236 referatów lub wykładów. Członkowie otrzymali sześć numerów „Biuletynu TEPIS”, zaś pod auspicjami Towarzystwa wydano zbiór referatów wygłoszonych na międzynarodowej konferencji tłumaczy sądowych w Krakowie, dwa numery specjalistycznego czasopisma „Lingua Legis”, pięć nowych pozycji książkowych oraz podjęto przygotowania do wydania trzech kolejnych publikacji.

Zważywszy, że działalność Towarzystwa TEPIS jest oparta na nieodpłatnej pracy społecznej członków Rady Naczelnej i Zarządów Kół PT TEPIS, należy w dalszym ciągu zabiegać dla nich o uznanie społeczeństwa i dbać o pielęgnowanie cennych tradycji społecznikowskich, które są warunkiem zapewnienia właściwej rangi zawodu tłumacza przysięgłego i specjalistycznego w Polsce.

LABORATORIUM DLA KANDYDATÓW NA TŁUMACZA PRZYSIĘGŁEGO I DLA TŁUMACZY SPECJALISTYCZNYCH

Edycja IV, rok: 2014/2015

Program Laboratorium przewiduje głównie ćwiczenia praktyczne, prowadzone przez doświadczonych tłumaczy przysięgłych, w tym nauczycieli akademickich, z udziałem konsultantów – prawników. Celem Laboratorium jest przygotowanie do egzaminu na tłumacza przysięgłego, przygotowanie do wykonywania zawodu tłumacza przysięgłego i specjalistycznego oraz doskonalenie zawodowe praktykujących tłumaczy.

Grupy językowe: angielska, francuska, niemiecka, rosyjska, włoska – w zależności od liczby zgłoszeń.

Terminy 9 zjazdów: w soboty i niedziele po 8 godzin dziennie

Miejsce zajęć: Biblioteka Narodowa w Warszawie, al. Niepodległości 213

Zgłoszenia: laboratorium@tepis.org.pl Więcej informacji: www.tepis.org.pl

Poniżej: szczęśliwi absolwenci III. Edycji Laboratorium KTPTS

**KOLEGIUM DOSKONALENIA ZAWODOWEGO
POLSKIEGO TOWARZYSTWA
TŁUMACZY PRZYSIĘGLYCH I SPECJALISTYCZNYCH
TEPIS
zaprasza na**

**XXVIII WARSZTATY PRAGMATYKI ZAWODOWEJ
TŁUMACZY PRZYSIĘGLYCH
I SPECJALISTYCZNYCH**

które odbędą się w dniu 11 października 2014 r. (sobota)
w sali 218 Biblioteki Narodowej w Warszawie, al. Niepodległości 213

PROGRAM W GODZ. 15.00 – 18.30

**15.00 – Wręczenie członkom PT TEPIS odznaczeń państwowych i Odznak
za Zasługi dla PT TEPIS oraz dyplomów Członkom Honorowym PT
TEPIS**

**16.00 – Prezentacje członków Międzynarodowego Panelu Tłumaczy
Sądowych nt. statusu i praktyki tłumaczy sądowych w Polsce, Czechach,
Słowacji, Austrii i Niemczech oraz dyskusja plenarna na ww. tematy**

**18.30 – Koktajl Hieronimkowy z okazji Międzynarodowego Dnia
Tłumacza**

Stoisko Translegis z publikacjami dla tłumaczy

WSTĘP WOLNY

**Koktajl Hieronimkowy: 70 zł płatny na konto PT TEPIS:
43 1020 1026 0000 1802 0214 2495, PKO BP II O/Warszawa**

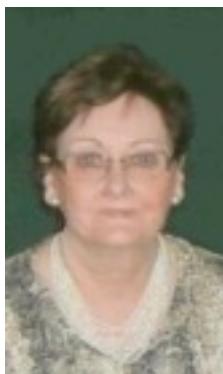
Zgłoszenia do 5 października 2014 r.

na adres tepis@tepis.org.pl lub ze strony www.tepis.org.pl

albo telefonicznie Biuro Rady Naczelnej (w godz. 8.00-15.00): tel. 22 839 49 52.

W razie niemożności wzięcia udziału w Warsztatach wpłata nie podlega zwrotowi

HONOROWI PRELEGENCI
XXVIII WARSZTATÓW PRAGMATYKI ZAWODOWEJ TPS

Christine Springer, ÖVGD

Joanna Ziemska, ÖVGD

Eva Gorgolova, KSTCR

Andrej Rady, JTP

Christiane Driesen, EULITA

Andre Lindemann, BDÜ

KOLEGIUM DOSKONALENIA ZAWODOWEGO
POLSKIEGO TOWARZYSTWA
TŁUMACZY PRZYSIĘGLYCH I SPECJALISTYCZNYCH
TEPIS
zaprasza na

XXIX WARSZTATY PRZEKŁADU PRAWNICZEGO I SPECJALISTYCZNEGO

które odbędą się w dniu 6 grudnia 2014 r. (sobota)
w salach Biblioteki Narodowej w Warszawie, al. Niepodległości 213

W PROGRAMIE:

12.00 – 16.00 Sesja plenarna dla tłumaczy wszystkich języków na temat:

WAŻNE DLA TŁUMACZY ZMIANY W PRAWIE KARNYM I CYWILNYM

14.00 – 16.30 Obrady w sekcjach językowych: angielskiej, francuskiej,
niemieckiej, rosyjskiej i włoskiej

Stoisko Translegis z publikacjami dla tłumaczy

WPISOWE: 100 zł dla członków PT TEPIS,
dla niezrzeszonych – 150 zł.

Wpisowe prosimy przelewać na konto PT TEPIS:
43 1020 1026 0000 1802 0214 2495, PKO BP II O/Warszawa

Zgłoszenia do 1 grudnia br. na adres tepis@tepis.org.pl
lub ze strony www.tepis.org.pl lub telefonicznie:
Biuro Rady Naczelnej (w godz. 8.00-15.00): tel. 22 839 49 52
W razie niemożności wzięcia udziału w Warsztatach
wpisowe nie podlega zwrotowi

BERLIŃSKIE IMPRESJE POKONGRESOWE

XX Światowy Kongres Międzynarodowej Federacji Tłumaczy odbył się w Berlinie w dniach od 2 do 6 sierpnia 2014 r. i był zorganizowany przez Niemieckie Federalne Stowarzyszenie Tłumaczy (Bundesverband der Dolmetscher und Übersetzer e.V -BDÜ) w 60 rocznicę powstania FIT. W obradach Kongresu wzięła udział delegacja Towarzystwa TEPIS.

XX Statutowy Kongres Światowy. FIT jest największą w skali światowej federacją zrzeszającą stowarzyszenia tłumaczy pisemnych, ustnych i terminologów, która powstała w 1953 r. FIT zrzesza ponad 120 stowarzyszeń z 60 krajów świata. Celem FIT jest promowanie profesjonalizmu tłumaczy, wspieranie starań o zapewnienie im godziwych warunków pracy, praw i wolności zrzeszania. TEPIS jest członkiem FIT od 1993 r.

Kongresy FIT odbywają się co trzy lata. Pierwszy miał miejsce w 1954 roku, po założeniu FIT w 1953 r. Kongres Światowy FIT tradycyjnie składa się z dwóch części: Kongresu Statutowego i następującego tuż po nim Kongresu Otwartego. Obrady prowadzone są w dwóch językach roboczych: angielskim i francuskim. Członkowie FIT dzielą się na członków regularnych, stowarzyszonych, obserwatorów i sponsorów.

W Kongresie Statutowym biorą udział jedynie delegaci reprezentujący stowarzyszenia członkowskie, ponieważ członkami są tylko stowarzyszenia, a nie indywidualni tłumacze. Delegaci mają czynne i bierne prawa wyborcze. Uczestnicy Kongresu udzielają absolutorium odchodzącym władzom, głosują nad budżetem oraz mają prawo wprowadzać zmiany do Statutu FIT i Karty Tłumacza.

W Kongresie Statutowym w Berlinie reprezentowane były 53 organizacje członków zwyczajnych. Kongres ratyfikował przyjęcie ośmiu nowych organizacji jako członków zwyczajnych: m.in. Azerbejdżanu, Ekwadoru, Kanady, Luksemburga, Słowacji, Republiki Czech i Włoch, trzech nowych organizacji jako członków stowarzyszonych z Kataru, Turcji i Chin, oraz dwóch organizacji jako członków obserwatorów: Międzynarodowego Stowarzyszenia Zawodowych Tłumaczy Ustnych i Pisemnych (IAPTI) i stowarzyszenia z Uzbekistanu. Kongres pozbawił członkostwa dziewięć organizacji – m.in. z Hong Kongu, Iraku, Jordanii, Meksyku i Grecji z powodu niepłacenia składek.

Od lewej: Krystyna Kołodziej, Aleksandra Cichoń-Królikowska, Sylvie Pochet, Zofia Rybińska, Barbara Bosek, Joanna Miler-Cassino, Monika Mostowy i Witold Wójcik.

Kongres Statutowy rozważał zmiany zapisów Statutu i Regulaminu FIT zaproponowane przez Komitet Rozwoju Organizacyjnego i w większości je przyjął. Wprowadzony został nowy system komitetów stałych (standing committees) i celowych zespołów roboczych (task forces), powoływanych regionalnie. Jedynym wyjątkiem jest dawny Komitet ds Tłumaczy Prawniczych i Sądowych, który mimo zmiany nazwy na Międzynarodowy Zespół, będzie podlegać bezpośrednio Radzie FIT; O to między innymi zabiegała delegacja TEPIS-u wraz z delegacją austriacką i na tym polu odnieśliśmy sukces. Niestety nie udało się nam, jak wielu innym delegacjom, przeciwdziałać wzrostowi składki członkowskiej FIT o 10% i podniesieniu minimalnego pułapu do 4500 franków szwajcarskich rocznie. Kongres przyjął w poczet Honorowych Doradców, wśród których znajduje się m.in Liese Katschinka i Adolfo Gentile, skarbnika ustępującej Rady – Andre Evansa, byłego sekretarza generalnego – Frans De Laeta, byłego prezesa FIT – Petera Krawutschke i prezesa ustępującej Rady FIT – Marion Boers.

W trakcie Kongresu Statutowego podpisane zostały porozumienia między FIT a CIUTI (Conférence Internationale Permanente des Instituts Universitaires de Traducteurs et interprètes) oraz FIT Europe a stowarzyszeniem EULITA. Istotnym wydarzeniem było także przyjęcie rezolucji wspierającej tłumaczy pisemnych, ustnych i terminologów pracujących w strefach konfliktów, która następnie została przyjęta przez uczestników Kongresu Otwartego.

Poza głosowaniem nad zmianami Statutu oraz w sprawach przyjęcia nowych członków, głosowano również nad strategicznym planem działania FIT na lata 2014-2017.

Towarzystwo nasze uczestniczyło w procesie wprowadzania zmian do Statutu, udzielając odpowiedzi kilka miesięcy wcześniej na propozycje zmian. Głównymi sprawami rozpatrywanymi na Kongresie jest zarządzanie organizacją FIT oraz wybór nowej Rady FIT (17 osób), jak również głosowanie nad wyborem miejsca następnego Kongresu. Siedemnaście osób podanych poniżej, wybranych w Berlinie, będzie urzędować przez okres trzyletniej kadencji, tj. do następnego Kongresu, który odbędzie się w 2017 roku w Brisbane w Australii. Są to następujące osoby – członkowie nowej Rady FIT:

- Henry Liu, NZSTI – New Zealand Society of Translators and Interpreters (Nowa Zelandia), prezes
- Reiner Heard, ATICOM – Fachverband der Berufsübersetzer und Berufsdolmetscher e.V.

(Niemcy), wiceprezes

- Silvana Marchetti, ACTI – Cuban Association of Translators and Interpreters (Kuba),

wiceprezes

- Terence Oliver, ITI – Institute of Translation and Interpreting (Wielka Brytania) wiceprezes
- Sabine Colombe, SFT – Société française des traducteurs (Francja), sekretarz generalny
- Reina de Bettendorf, APTI – Panamanian Association of Translators and Interpreters (Panama),

skarbnik, oraz członkowie Rady:

- Alan Melby, ATA – American Translators Association (USA)
- Allison Rodriguez, AUSIT – Australian Institute of Interpreters and Translators
- Eleanor Cornelius, SATI – South African Translators' Institute (Afryka Południowa)
- Eva Malkki, SKTL – Finnish Association of Translators and Interpreters (Finland)
- Gangyi Wang, TAC – Translators Association of China (Chiny)
- Ismayil Jabrayilov, AGTA – Azerbaijan Youth Translators Association (Azerbejdżan)
- Kevin Quirk, NFF – Norwegian Non-Fiction Writers and Translators Association (Norwegia)
- Maria Mousafiri, PAT – Panhellenic Association of Translators (Grecja)
- Olga Egorova, UTR – Union of Translators of Russia (Rosja)
- Robert Ensor, NGTV – Netherlands Society of Interpreters and Translators (Holandia)
- Sandra Bertolini – AITI – Associazione Italiana Traduttori e Interpreti (Włochy)

Skład nowej Rady FIT, wybranej przez delegatów Kongresu Statutowego, został podany do publicznej wiadomości w czasie Otwartego Kongresu Światowego, który odbywał się w dniach 4-6 sierpnia 2014 r. Przewodnim tematem tego Kongresu był "Człowiek czy maszyna".

Po uroczystym otwarciu Kongresu przez przedstawicieli gospodarzy, Andre Lindemanna i Normę Keßler oraz ustępującą prezes FIT Marion Boers, rozpoczęły się – równolegle w kilku salach – wykłady i prezentacje.

Do tradycji kongresów należy przyznawanie nagród zasłużonym tłumaczom i działaczom FIT. Na Kongresie w Berlinie nagrody otrzymały następujące osoby i organizacje:

– medal Pierre-Francois Caillé, założyciela FIT, otrzymała Bente Christensen, nominowana przez Norweskie Stowarzyszenie Tłumaczy Literackich, za wkład do zawodu na całym świecie, – nagrodę Astrid Lindgren za tłumaczenie literatury dziecięcej otrzymała Julia Lydia Calzadilla Nunez, nominowana przez Kubańskie Stowarzyszenie Tłumaczay (ACTI),

– nagrodę FIT „Aurora Borealis” za wyjątkowe osiągnięcia w dziedzinie tłumaczenia literackiego otrzymał Prof Xu Yuanhong, nominowany przez Stowarzyszenie Tłumaczy Chin (TAC),

– nagrodę FIT „Aurora Borealis” za wyjątkowe osiągnięcia w dziedzinie tłumaczenia nieliterackiego otrzymała Metella Paterlini, nominowana przez Włoskie Stowarzyszenie Tłumaczy (AITI),

– medal Karela Capka za tłumaczenie z języka rzadkiego otrzymała Kari Kemény, nominowana przez Norweskie Stowarzyszenie Tłumaczy Literackich (NO).

– nagrodę FIT za najlepszą stronę internetową otrzymały *ex aequo*, www.iti.org.uk i www.universitas.org, strony Instytutu Tłumaczenia Ustnego i Pisemnego (ITI) z Wielkiej Brytanii i Universitas (Austria)

– nagrodę FIT za najlepszy periodyk otrzymał *ITI Bulletin*, publikowany przez Institute of Translators and Interpreters w Wielkiej Brytanii, zaś wyróżnienie Association of Translators and Interpreters of Ontario za *InformATIO*,

– wprowadzoną w 2014 r. nową nagrodę FIT za doskonałość w dziedzinie tłumaczenia naukowego i technicznego otrzymała Svetla Moutafova, nominowana przez Bułgarskie Stowarzyszenie Tłumaczy,

– wprowadzoną w 2014 r. nową nagrodę FIT za doskonałość w dziedzinie tłumaczenia ustnego (Interpreting Excellence) otrzymała Dorothy Charbonneau, nominowana przez Association of Translators and Interpreters of Ontario (ATIO).

Mamy nadzieję, że na Kongresie w 2017 roku przyznana będzie Nagroda Solidarności Zawodowej Tłumaczy im. Albina Tybulewicza, członka honorowego TEPIS i członka honorowego ITI, zaproponowana ustępującej Radzie FIT przez PT TEPIS i ITI.

XX Otwarty Kongres FIT w Berlinie zgromadził rekordową liczbę uczestników: ponad 1600 tłumaczy i naukowców z 70 państw. Kolejny – XXI Kongres FIT – odbędzie się w Brisbane w Australii w 2017 r. Można mieć nadzieję, że zgromadzi również wielu tłumaczy z Polski oraz naszych rodaków – przedstawicieli naszego zawodu na antypodach.

(ZR)

XX Otwarty Światowy Kongres FIT. Podczas licznych seminariów, warsztatów, wykładów, dyskusji panelowych i prezentacji na XX Światowym Kongresie FIT tłumacze mogli zapoznać się z najnowszymi trendami rozwoju naszego zawodu podyskutować na różne tematy, w tym temat przewodni konferencji: „Człowiek czy maszyna”. Czy rzeczywiście w dobie szybko rozwijających się nowych technologii i możliwości elektronicznych w naszym zglobalizowanym świecie do sensownego przekładu tekstów, do szeroko pojętej komunikacji i przekazu informacji potrzebny jest jeszcze człowiek? Oprócz ważnych tematów interesujących tłumaczy Kongres dał możliwość prezentacji najnowszych technologii i narzędzi tłumaczeniowych. Obok lingwistów, zajmujących się naukowo zagadnieniami przekładu i tłumaczy praktyków z całego świata, na kongresie pojawili się przedstawiciele około 30 przedsiębiorstw związanych z naszą branżą, zapraszając podczas giełd i wystaw do współpracy, tworząc sieci i możliwości kontaktów dla tłumaczy w swoich firmach.

Na zdjęciu: Norma Kessler, BDÜ (druga od lewej) , i Andre Lindemann, prezes BDÜ-i gospodarze Kongresu FIT, z członkiniami delegacji TEPIS-u.

Organizatorzy kongresu zaczęli swą pracę już dawno. Ponad rok wcześniej ukazała się informacja o miejscu i czasie konferencji, zespół ekspertów stworzył sprawnie działającą stronę internetową, dzięki której można było dokonać zgłoszenia, uzyskać indywidualne hasło dostępu, otrzymywać wszelkie informacje, a nawet współtworzyć własny identyfikator konferencyjny. Wspólnie z Niemieckim Federalnym Stowarzyszeniem Tłumaczy BDÜ stworzono doskonałą sieć informacyjną, dotyczącą dojazdu, materiałów konferencyjnych, planu pomieszczeń wykładowych,

programu konferencji, uroczystości, możliwości zwiedzania Berlina, a także pierwszej pomocy, możliwości technicznych, Internetu itp. Wszystkie spotkania miały miejsce w specjalnie na ten cel udostępnionych pomieszczeniach Freie Universität Berlin, w budynku Henry-Fond-Bau oraz salach wykładowych sąsiedniego budynku przy Boltzmannstraße, również należącego do uniwersytetu.

Języki konferencji – niemiecki, angielski i francuski – nie stanowiły dla tłumaczy żadnego problemu, większość wykładów była tłumaczona symultanicznie przez pracujących w kabinach tłumaczy-wolontariuszy, członków BDÜ.

Tego rodzaju wydarzenia zawsze są okazją do nawiązania kontaktów ze światem, podzielenia się informacjami i doświadczeniami zawodowymi, a także do spotkania znajomych tłumaczy, z którymi nie widzieliśmy się przez lata lub których niedawno spotkaliśmy przy okazji kwietniowej Międzynarodowej Konferencji Tłumaczy Sądowych w Krakowie. Przy tej okazji musimy się pochwalić, że otrzymaliśmy od nich (zasłużony!) komplement, bo powiedzieli nam, że TEPIS o wiele lepiej zadbał o podniebienia uczestników krakowskiej konferencji, oferując za nieporównywalnie niższą cenę lepsze wyżywienie, niż firma cateringowa w Berlinie. Nie popsuło to jednak radosnej atmosfery wśród uczestników Kongresu, skądinąd doskonale zorganizowanego.

Szczególnie uroczyście obchodziliśmy 60. rocznicę założenia FIT. Podczas galowego wieczoru we wtorek 5 sierpnia 2014 roku o godzinie 20:00, przy dźwiękach saksofonu w wykonaniu specjalnie na ten cel zaproszonego trio „Das Loungehouse”, w atmosferze radosnych spotkań i rozmów w gronie koleżanek i kolegów wleciało do nieba ponad 1600 niebieskich baloników.

Całość można ocenić bardzo pozytywnie. Takie spotkania pokazują, że nie jesteśmy sami, tłumacze na całym świecie mają podobne problemy, zadają podobne pytania, a mając na uwadze profesjonalizm i doskonałą jakość swoich usług, świadomie doskonalią swoje umiejętności, uczestnicząc w szkoleniach i seminariach.

Otwarte pozostaje pytanie zawarte w tytule konferencji. Z wielu prezentowanych wypowiedzi wypływa jednak nadzieja, że pomimo wszelkich możliwości elektronicznych, które oferuje współczesna technika, człowiek ze swymi wszystkimi zdolnościami kreatywnymi i ze znajomością różnorodności kultur, objawiającą się w języku, jest jednak niezbędny w procesie przekładu, możliwości techniczne mogą w znacznym stopniu wspomagać naszą pracę, a networking winien służyć wspieraniu wzajemnych kontaktów i solidarności zawodowej. **(KK)**

Temat przewodni Kongresu „Człowiek czy maszyna”. Tłumaczenie maszynowe, które wydaje się wypierać tłumacza, to wyzwanie stojące dzisiaj przed każdym tłumaczem. Rozwój technologii stawia nas w sytuacji, w której zaczynamy się zastanawiać, jaka przyszłość nas czeka. Mamy się poddać, czy zdać sobie sprawę z tego, co nieuchronne. Technologia próbuje zastąpić człowieka. Jak mamy się bronić?

Przede wszystkim trzeba znać swojego „wroga”. Tłumacz musi się doksztalcać. Musi korzystać z nowych technologii, żeby nie został w tyle. Ale musi to robić rozsądnie i poznać jej słabości tak, aby wykorzystać je dla swojego rozwoju i umocnienia swojej pozycji profesjonalnego tłumacza. Jednym z największych wyzwania jest „praca w chmurze”.

Nasza kancelaria przestaje być miejscem stacjonarnej pracy i staje się biurem mobilnym. Ma to wiele zalet. Umożliwia to współpracę tłumaczy nad danym tłumaczeniem, proofreadera, biegłego w danej dziedzinie i recenzenta. Daje nam to przewagę nad innymi, gdyż możemy na bieżąco konsultować słownictwo (niezależnie od miejsca zamieszkania i różnic czasu) oraz tłumaczyć długie teksty na podstawie uzupełnianego na bieżąco glosariusza.

Praca w chmurze (co oznacza pracę z aplikacjami lub usługami, udostępnianymi przez Internet, w odróżnieniu od tradycyjnych aplikacji instalowanych lokalnie na komputerze) niesie jednak zagrożenia, z których trzeba zdawać sobie sprawę.

1. Hosting – wybieraj zawsze sprawdzonego dostawcę usług. Sprawdzaj, czy dostawca „usługi w chmurze” jest odpowiedzialny za przechowywane tam dane.
2. Zawsze twórz kopie zapasowe. W momencie usunięcia pliku, zawsze będziesz mógł się obronić.
3. Zabezpiecz dostęp do komputera hasłem.
4. Zawsze wybieraj bezpieczne połączenia – nie korzystaj nigdy z otwartej sieci.
5. Uważaj na facebook – nigdy nie wykorzystuj osobistych linków.
6. Unikaj poczty gmail, yahoo itp. Wszystkie dane z tej poczty zostają na ich serwerach. Facebook też sprzedaje dane. Profesjonalny tłumacz posiada zawsze swoją własną domenę.
7. Uważaj co zamieszczasz na stronach internetowych, mediach społecznościowych. Hakerzy to mogą wykorzystać, tak jak Twoje CV, czy adres mailowy.
8. Uważaj na swój telefon komórkowy. Traktuj go z taką samą ostrożnością, jak swój laptop.
9. Nie korzystaj z bezpłatnych usług – płacisz za nie własnymi danymi.
10. Jeżeli ktoś prosi Cię o zachowanie tajemnicy – musisz powiedzieć, że nie masz w pełni nad tym kontroli. Jesteś profesjonalistą – uświadom klientowi, że nie ponosisz za to odpowiedzialności – nasz komputer nie jest niezależny, nie odpowiadasz za naruszenie tajemnicy, ale ponosisz odpowiedzialność za swój zawód. Nie możesz zagwarantować tajemnicy zawodowej, ale możesz zagwarantować to, że jesteś profesjonalistą w swoim zawodzie.
10. Przestrzegaj zasad etyki tłumacza.
11. Jeśli należysz do stowarzyszenia zawodowego – podkreślaj to!
12. Ubezpieczenie zawodowe – to obowiązek każdego tłumacza.

Wniosek jest jeden: tłumacze nie zostaną zastąpieni przez maszynę, tylko przez takich tłumaczy, którzy doskonale sobie z maszynami radzą, bo korzystają z najnowszych technologii. (MM)

Tłumaczenie maszynowe (Machine Translation) – błogosławieństwo czy przekleństwo dla tłumaczy? Czy tłumacze mają się czego obawiać? W dyskusji panelowej na temat tłumaczenia maszynowego wzięli udział: Ralf Lemster, Iwan Davies, Jean Nitzke, Attila Piroth, Jochen Richter i Robert Rigo. Mówili o tym, że tłumacze obawiają się konkurencji ze strony tłumaczenia maszynowego i ustosunkowywali się do tych obaw. I stwierdzali, że tłumaczenia maszynowe na pewno mają i będą miały coraz większe zastosowanie w przypadku dokumentacji technicznej, o znacznej powtarzalności. Wiele dużych firm sporo inwestuje w ten rodzaj tłumaczenia i pokłada w nim wielkie nadzieje. Z jednej strony chodzi o znaczącą redukcję kosztów, z drugiej o zachowanie spójności. Członkowie panelu prezentowali różne poglądy, część z nich uważała, że jest to nieuchronna przyszłość pewnych rodzajów tłumaczeń, część była bardziej sceptyczna i stanowczo broniła pozycji tłumaczy, wytykając jednocześnie braki i niedoskonałości tłumaczenia

maszynowego. Równocześnie jednak wskazywano na nowe możliwości pracy dla tłumaczy w charakterze redaktorów i weryfikatorów tekstów, które zostały przetłumaczone maszynowo.

Na temat „**LinkedIn profile** – jak poprawić profil, aby był bardziej atrakcyjny dla potencjalnych klientów”. Anne Diamantidis zaprezentowała w formie warsztatowej kilka prostych i bardzo skutecznych – jej zdaniem – metod na ulepszenie profilu na portalu dla profesjonalistów. Dobra, profesjonalna i konkretna prezentacja tłumacza powinna być zawarta już w nazwie profilu, równie ważne są informacje o wykonywanych projektach, informacje o odbytych szkoleniach i doskonaleniu zawodowym oraz zdjęcie wykonane przez profesjonalnego fotografa. Prelegentka przekonywała, że informacje zawarte na osobistym profilu nie powinny wyglądać jak kolejne CV, tylko powinny być jego rozwinięciem i uatrakcyjnieniem.

Ankieta na temat zadowolenia klienta. Interesujący wykład na temat tego, jak wykorzystać kryzys i przekuć go w sukces, wygłosił Michael Farrell, Anglik mieszkający we Włoszech. Opowiedział o swoich doświadczeniach i działaniach jakie podjął, aby dowiedzieć się, jaki popełnił błąd, bo nagle przestał dostawać zlecenia. Takie doświadczenie bywa udziałem wielu tłumaczy, ale nie wszyscy wiedzą co wtedy zrobić. Michael najpierw zaniepokoił się sytuacją, kiedy to przez dłuższy okres czasu nie miał pracy, bo klienci nie przysyłali nowych zleceń. Postanowił jednak wykorzystać ten przymusowo wolny czas na przygotowanie ankiety na temat zadowolenia klientów z jego usług. Opracował więc ankietę na ten temat i rozesłał ją do nich. Wyniki ankiety wskazywały na to, że klienci byli co najmniej zadowoleni lub bardzo zadowoleni z jego pracy. Dlaczego więc nie przysyłali nowych zleceń? Po prostu o nim zapomnieli. Nagle, po rozesłaniu ankiety, zlecenia zaczęły napływać szerokim strumieniem i Michael nawet nie miał czasu na dokładne przeanalizowanie wyników ankiety. **(ACK)**

Niezmiernie ciekawy był wykład nowo wybranego prezesa FIT, Henry Liu z Auckland w Nowej Zelandii, **o roli zawodowych stowarzyszeń tłumaczy** w dzisiejszym świecie. Zdaniem przewodniczącego FIT stowarzyszenia to jedyna płaszczyzna umożliwiająca tłumaczom współdziałanie w sposób zorganizowany jako grupy zawodowej. Żadna inna forma zrzeszania się tłumaczy, taka jak na przykład internetowe fora, nie wychodzi dotychczas poza struktury kontaktów społecznych lub zarobkowych. Jak widać stowarzyszenia nadal odgrywają ważną rolę w środowisku tłumaczy XXI wieku! **(JMC)**

Od lewej: B. Bosek, A. Cichoń-Królikowska, K. Kołodziej, Liese Katschinka (prezes EULITA), Henry Liu (prezes FIT), Z. Rybińska i Joanna Miler-Cassino.

Jeszcze co do tłumaczenia maszynowego: został opisany przypadek biura liczącego czterech tłumaczy, którzy zakupili dwie **licencje na pamięć tłumaczeniową**. Po roku oszczędność w nakładzie pracy wyniosła 20% (dzięki tłumaczeniu segmentów przed tłumaczeniem tekstu), po drugim roku oszczędność wyniosła 35%. Przy obszernym tłumaczeniu opracowano terminologię z segmentów, co dało oszczędność czasu 60%. Największa osiągnięta wydajność to było 12 000 słów dziennie. W rezultacie biuro zdecydowało się na zakup czterech licencji pamięci.

Inny ważny temat, który został poruszony podczas obrad Kongresu, to niebezpieczeństwo, na jakie naraża się **tłumacz pracujący w strefie działań wojennych** i konfliktów. Cytowano przypadki skazywania tłumaczy za bezpodstawnie przypisywaną im działalność szpiegowską, zdradę lub kolaborację z wrogiem oraz stosowania wobec nich terroru i tortur. Relacjonujący takie wydarzenia prelegent wezwał do wystosowania apelu w obronie tłumaczy.

Uczestnicy przyjęli **Rezolucję XX. Kongresu FIT**, która wzywa rządy państw i społeczność międzynarodową do ochrony praw tłumaczy pracujących w strefach konfliktów, zapewnienia im bezpieczeństwa podczas i po wypełnieniu swojej misji, uznawania przestrzeganej przez tłumaczy zasady bezstronności oraz do stosowania konwencji ONZ i umów stanowiących o chronieniu tłumaczy w strefach konfliktów. Rezolucja została uchwalona w Berlinie 6 sierpnia 2014 r. **(BB)**

NOWA NAGRODA FIT SOLIDARNOŚCI ZAWODOWEJ TŁUMACZY IM. A. TYBULEWICZA

W dniu 17 kwietnia 2014 roku zmarł w Londynie Albin Tybulewicz, wybitny tłumacz, laureat Nagrody Natthorsta za tłumaczenia naukowe i techniczne Międzynarodowej Federacji Tłumaczy, współzałożyciel The Institute of Translation and Interpreting pierwszej organizacji zawodowej tłumaczy w Wielkiej Brytanii, założyciel fundacji Food for Poland Fund (1980-84), Członek

Honorowy Polskiego Towarzystwa Tłumaczy Przysięgłych i Specjalistycznych TEPIS oraz kawaler Orderu Odrodzonej Polski za patriotyzm i oddanie Ojczyźnie. W dniu 31 lipca 2014 r. Rada FIT przyjęła wniosek PT TEPIS i ITIo ustanowienie Nagrody Solidarności Zawodowej Tłumaczy im. Albina Tybulewicza.

W dniu pożegnania Pana Albina, które odbyło się 30 kwietnia o godz. 12.00 w polskim kościele na Ealingu w Londynie, hołd Jego pamięci w imieniu Rady Naczelnej PT TEPIS złożyła Natalia Czarkowska, Tepisjanka zamieszkała i pracująca jako tłumacz w Londynie. Na spotkaniu z rodziną i przyjaciółmi Pana Albina w POSK-u wręczyła list kondolencyjny, bardzo ciepło przyjęty przez Panią Tuliolę Tybulewiczową. Wybitna postać Zmarłego i jego niezwykła aktywność społeczna nie tylko na rzecz tłumaczy polskich, zasługuje na krótkie omówienie.

Albin Tybulewicz, urodzony na Wołyniu w 1929 roku, wywieziony w 1939 r. z rodziną do ZSRR, przeszedł z armią Andersa znany z historii II wojny światowej szlak z Rosji przez Uzbekistan i Iran do Indii, gdzie ukończył gimnazjum polskie i rozpoczął edukację anglojęzyczną, którą następnie kontynuował na Uniwersytecie Londyńskim na wydziale fizyki, po czym podjął pracę w redakcji pisma naukowego „Physics Abstracts”, z czasem stając się jego redaktorem naczelnym. Od 1967 r. do przejścia na emeryturę w roku 1999 był tłumaczem i redaktorem przekładu periodyków naukowych i książek. Przetłumaczył ponad 75 monografii z języka rosyjskiego na angielski. W 1990 r. otrzymał nagrodę Nathhorsta Międzynarodowej Federacji Tłumaczy za dorobek w zakresie tłumaczenia naukowego i technicznego.

W 1986 roku Albin Tybulewicz był współzałożycielem stowarzyszenia Institute of Translation and Interpreting, pierwszej organizacji zawodowej tłumaczy w Wielkiej Brytanii, jej wiceprezesem i członkiem honorowym ITI.

W środowisku tłumaczy polskich Pan Albin był znany od dawna, utrzymywał regularne kontakty ze Stowarzyszeniem Tłumaczy Polskich. Koledzy z STP chętnie słuchali rad tego doświadczonego kolegi po fachu, który udzielał ich niezwykle życzliwie, zawsze gotów do konkretnego działania. Samorzutnie uczestniczył więc w prowadzonej przez STP akcji pomocy tłumaczom na Ukrainie, upowszechniał na forum międzynarodowym wiedzę o działalności STP, a potem TEPIS-u, dbając o informowanie nas o działalności ITI. Aktywnie i skutecznie zabiegając o należne tłumaczom polskim uznanie Międzynarodowej Federacji Tłumaczy, przyczyniał się do nawiązania i podtrzymywania więzi między tłumaczami brytyjskimi i polskimi. Dzięki niemu informacja o powstaniu TEPIS-u została niemal natychmiast podana do wiadomości uczestników dorocznej konferencji ITI w Londynie w 1990 roku, w której uczestniczyła Danuta Kierzkowska, zaproszona przez ITI jeszcze jako wiceprezes STP (1985-1989).

Poza działalnością zawodową, Pan Albin był zawsze bardzo czynny społecznie. W Londynie był działaczem katolickim i charytatywnym, pełniąc funkcję członka prezydium i wiceprezesa Polskiego Ośrodka Katolickiego, w latach 1980-84 był współzałożycielem i prezesem organizacji charytatywnej *Food for Poland Fund*, która wysłała do Polski 175 dwudziestotonowych ciężarówek żywności i innych artykułów pierwszej potrzeby o wartości 4 milionów dolarów USA.

W Wielkiej Brytanii Albin Tybulewicz działał jako członek Stronnictwa Narodowego na Uchodźstwie, wiceprzewodniczący jego Komitetu Politycznego i główny kurier ds. łączności z Krajem. W Polsce pomagał grupie prawicowej młodzieży opozycyjnej pn. Ruch Młodej Polski, był członkiem Zjednoczenia Chrześcijańsko-Narodowego jako prezes Koła w W. Brytanii. Udzielał się w organizowaniu kontaktów między parlamentarzystami polskimi i brytyjskimi i był członkiem Rady Programowej TV Polonia. Żonaty z Tuliolą Sylwiną z d. Brył, był obywatelem polskim i brytyjskim, wymienionym wśród zaledwie 30 Polaków w brytyjskim *Who is Who*. Sukcesy zawodowe wcale nie pozbawiły Pana Albina swoistej skromności i pokory wobec losu oraz osobistego uroku.

**List intencyjny z 28 lipca 2014 r. do Rady FIT ws.
Nagrody Solidarności Zawodowej Tłumaczy im. Albina Tybulewicza:**

„Polskie Towarzystwo Tłumaczy Przysięgłych i Specjalistycznych „TEPIS” oraz Institute of Translation and Interpreting (ITI), dwa główne stowarzyszenia zawodowe tłumaczy w Polsce i w Zjednoczonym Królestwie, wyrażają zamiar ustanowienia Nagrody Solidarności Zawodowej Międzynarodowej Społeczności Tłumaczy. Nagroda ma upamiętnić imię Albina Tybulewicza, Członka Honorowego TEPIS i Członka Honorowego ITI. Ponadto, TEPIS i ITI proponują nadanie Nagrodzie statusu oficjalnej nagrody Międzynarodowej Federacji Tłumaczy – Award of the Fédération Internationale des Traducteurs (FIT), przyznawanej co trzy lata na Światowym Kongresie FIT.

Inspiracją do ustanowienia Nagrody są dokonania Albina Tybulewicza, który nie szczędził sił we wspieraniu zawodowych tłumaczy w Polsce, kolegów w jego rodzinnym kraju, podczas gdy sam mieszkał w Zjednoczonym Królestwie, jak również słowa Prezesa FIT, Marion Boers, “Tylko dzięki solidarności i połączonym wysiłkom podniesiemy rangę naszego zawodu i zdobędziemy należne mu uznanie” (Translatio 4/2013).

Intencją Towarzystwa TEPIS i stowarzyszenia ITI jest, aby Nagroda została zatwierdzona przez Radę FIT i ustanowiona przez Komisję Nagród FIT w terminie umożliwiającym rozpatrzenie pierwszych nominacji przed Światowym Kongresem FIT w 2017 roku. (-) Iwan Davies, ITI (-) Danuta Kierzkowska, PT TEPIS.

**KONSOLIDACJA TŁUMACZY ŚRODKOWEJ EUROPY
NA OSI WIEDEŃ – KRAKÓW – WARSZAWA**

Wszystko zaczęło się wbrew przekonaniom niektórych Warszawian, jakoby Krakowianie ich nie lubili, czemu swoją postawą zdecydowanie zaprzeczyła Pani Profesor Elżbieta Tabakowska, założycielka Katedry UNESCO do Badań nad Przekładem i Komunikacją Międzykulturową Uniwersytetu Jagiellońskiego Podyplomowych Studiów dla Tłumaczy Uniwersytetu Jagiellońskiego. Jako dyrektor Podyplomowych Studiów dla Tłumaczy UJ w 1996 r. chętnie przyjęła propozycję współpracy z Towarzystwem TEPIS, doceniając wagę kształcenia tłumaczy specjalistycznych. Jako instytucjonalny współorganizator międzynarodowej konferencji pod nazwą "Third International Forum of Legal and Specialised Translation", która się odbyła w Krakowie w dniach 7 i 8 września 1996 r., Pani Profesor nie tylko pomogła w udostępnieniu historycznej auli w Collegium Maius, w zapewnieniu tłumaczenia simultanicznego przez jej studentów, lecz również zainicjowała w ten sposób pionierską wtedy współpracę między uniwersytetem a zawodową organizacją tłumaczy.

Wydarzenie to zostało utrwalone w postaci publikacji pt. „On the Practice of Legal and Specialised Translators”.

Znając historię tej współpracy, Profesor M. Świątkowska, obecnie zawiadująca Katedrą UNESCO, również udzieliła auspicjów i pomocy w zapewnieniu tłumaczy kabinowych dla uczestników międzynarodowej konferencji, która odbyła się w Krakowie w dniach 3-5 kwietnia 2014 r. przy aktywnym udziale pracowników i współpracowników Katedry. Auspicjów konferencji udzielił również Instytut Lingwistyki Stosowanej Uniwersytetu Warszawskiego reprezentowany przez dr Annę Jopek-Bosiacką, wicedyrektora ILS.

Towarzystwo TEPIS zorganizowało tę konferencję we współpracy z Austriackim Stowarzyszeniem Tłumaczy Sądowych i Urzędowych (ÖVGD pod auspicjami Europejskiego Stowarzyszenia Tłumaczy Sądowych (EULITA) oraz Komitetu ds. Tłumaczy Prawniczych

i Sądowych Międzynarodowej Federacji Tłumaczy (FIT). Motto konferencji brzmiało: „Nowe zadania tłumaczy sądowych w Rozszerzonej Europie”.

Od lewej: Monique Rauzet-Lelievre (FIT), Marcela Świątkowska (UJ), Christine Springer (ÖVGD), Liese Katschinka (EULITA), Sally Bailey-Ravet (ETPC), Patrick Twidle (ETS). Danuta Kierzkowska (TEPIS).

W dziesiątą rocznicę przystąpienia Polski do Unii Europejskiej oraz wydania ustawy o zawodzie tłumacza przysięgłego konferencja miała na celu omówienie aktualnej sytuacji tłumaczy sądowych w Europie oraz podsumowanie ich dokonań i osiągnięć w minionej dekadzie. Tematy referatów obejmowały status prawny, etykę zawodową i dobre praktyki tłumaczy sądowych i urzędowych w krajach UE oraz ich doskonalenie zawodowe i kształcenie. Językami konferencyjnymi był angielski, niemiecki i polski.

Jako główni mówcy na konferencji wystąpili: Sally Bailey-Ravet z Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w Strasburgu, Patrick Twidle z Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, Liese Katschinka – prezes Europejskiego Stowarzyszenia Tłumaczy Sądowych (EULITA), Christiane Driesen z Międzynarodowego Stowarzyszenia Tłumaczy Konferencyjnych (AIIC), Christine Springer – prezes Austriackiego Stowarzyszenia Tłumaczy Sądowych (ÖVGD), oraz Danuta Kierzkowska – prezes Polskiego Towarzystwa Tłumaczy Przysięgłych i Specjalistycznych „TEPIS”. W konferencji udział wzięli przedstawiciele stowarzyszeń tłumaczy, uniwersytetów, ministerstw sprawiedliwości i sądów z 25 krajów Unii Europejskiej. Konferencja ta była bezprecedensowym w Polsce międzynarodowym zjazdem tłumaczy sądowych, zarówno pod względem liczby uczestników zagranicznych, jak i prestiżu wybitnych osobistości, które zaszczylicili zebranych.

A poza tym atmosfera konferencji była zupełnie niezwykła: Kraków oczarował wszystkich swoim urokiem, uczestnicy byli zachwyceni organizacją imprezy, sprawnym funkcjonowaniem recepcji (zasługa MKT!), zwłaszcza komfortem w poruszaniu się między hotelami (Hotelem Polonia) a salami konferencyjnymi i restauracjami (wszędzie było blisko!), wspaniałym menu Hotelu Europejskiego, Jamy Michalikowej i restauracji Hawełka, jak również brawurowym występem zespołu „Pawie Pióra”, który cudownie rozbawił gości galowej kolacji i cudownie ich zuroczył wdziękiem polskiego tańca ludowego i narodowego.

Na zdjęciu: prezesi europejskich stowarzyszeń tłumaczy w towarzystwie tancerzy z zespołu „Pawie Pióra”.

KONSOLIDACJA POLSKICH STOWARZYSZEŃ TŁUMACZY ZAPROSZENIE DO CZYNNEGO WSPARCIA IDEI

Polskie Towarzystwo Tłumaczy Przysięgłych i Specjalistycznych TEPIS zaprosiło organizacje zawodowe zrzeszające tłumaczy w Polsce do udzielenia moralnego wsparcia idei konsolidacji i prezentacji tych instytucji społecznych oraz uznanych przedstawicieli tego środowiska przez udział w wydaniu publikacji pod tytułem

„Kto jest kim wśród tłumaczy w Polsce 2015”.

Zaproszenie zostało wystosowane do Stowarzyszenia Tłumaczy Polskich, Bałtyckiego Stowarzyszenia Tłumaczy, Stowarzyszenia Tłumaczy Literatury, Stowarzyszenia Pisarzy Polskich, Stowarzyszenia Tłumaczy Audiowizualnych, Naczelnej Organizacji Technicznej i Stowarzyszenia Tłumaczy Polskiego Języka Migowego

Stowarzyszenia wspierające ideę konsolidacji tłumaczy będą miały prawo do umieszczenia swojego znaku logo na okładce tej publikacji jako moralnych sponsorów idei oraz zamieszczenia na pierwszych kartach książki prezentacji statusu, historii i profilu działalności swojego stowarzyszenia lub instytucji z opisem kwalifikacji, jakie muszą posiadać tłumacze uznani za członków lub wpisani na listę specjalności translatorskich.

Inspiracją przedsięwzięcia jest przekonanie, że niezadawalający status prawny i społeczny tłumacza wynika z niedoceny jego roli w dziejach narodu, zwłaszcza z niezrozumienia charakteru jego pracy, wymagającej nabycia wiedzy, umiejętności i kwalifikacji w rozlicznych zakresach specjalności translatorskich, o których trzeba więcej mówić i pisać, aby te oczywiste dla profesjonalistów warunki *sine qua non* ich bytu zawodowego uświadomić całemu społeczeństwu.

Wierząc, że dla słusznej sprawy warto zawsze łączyć siły i upowszechniać poczucie solidarności, mamy nadzieję, że publikacja „Kto jest kim wśród tłumaczy w Polsce 2015” będzie bogatą prezentacją szerokiego wachlarza wiedzy i kwalifikacji tłumaczy polskich i pierwszą inicjatywą w ramach dalszej współpracy stowarzyszeń i instytucji, które niezależnie od swojej różnorodności cenią sobie ideę jedności i godności zawodowej tłumaczy.

Wszystkich zainteresowanych wpisem do prestiżowej publikacji pt. „Kto jest kim wśród tłumaczy w Polsce 2015” zapraszamy do śledzenia strony www.tepis.org.pl.

SEJMOWE WYSLUCHANIE PUBLICZNE WS. DEREGULACJI ZAWODU TŁUMACZA PRZYSIĘGŁEGO

Delegacja Rady Naczelnej PT TEPIS, jedyne stowarzyszenia tłumaczy obecnego podczas obrad, wzięła udział w publicznym wysłuchaniu ws. rządowego projektu ustawy o zmianie ustaw regulujących warunki dostępu do wykonywania niektórych zawodów.

W składzie delegacji znajdowały się (na zdjęciu od lewej): Joanna Miler-Cassino, Zofia Rybińska i Danuta Kierzkowska, zaś Małgorzata Niżnik (członek KR PT TEPIS) uczestniczyła i przemawiała we własnym imieniu.

Prezes Towarzystwa TEPIS, Danuta Kierzkowska, złożyła na ręce przewodniczącej sejmowej Komisji Nadzwyczajnej do protokołu wysłuchania publicznego ws. projektu ustawy deregulacyjnej następujące postulaty:

Po pierwsze – postulujemy zachowanie obecnie obowiązującego wymogu posiadania przez kandydata na tłumacza przysięgłego magisterskiego dyplomu ukończenia wyższych studiów drugiego stopnia (art. 15 pkt 1 lit. a), co dodatkowo uzasadniamy załączoną opinią najwyższego w Polsce autorytetu w dziedzinie tłumaczenia prawniczego i specjalistycznego – prof. zw. dr hab. Barbary Z. Kielar, nestorki polskiej juryslingwistyki, zwłaszcza w kontekście dodanego w projekcie przepisu (ust. 3 do art.2 uztp)

uprawnającego Ministra Sprawiedliwości do zwolnienia kandydata z posiadania wymaganego poziomu wykształcenia

Po drugie – postulujemy wprowadzenie zasady corocznej waloryzacji stawek wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego przez dodanie na końcu ustępu po wyrazach: „przy uwzględnieniu stopnia trudności i zakresu tłumaczenia” wyrazów „oraz rocznego wskaźnika waloryzacji” (art. 16 ust. 2 uztp) i zwracamy uwagę Komisji Nadzwyczajnej, że niewprowadzenie tej zasady będzie stanowić największą barierę administracyjną w dostępie do zawodu tłumacza przysięgłego.

We własnym imieniu wystąpiła Małgorzata Niżnik, która powiedziała:

„Szanowna Pani Przewodnicząca, Wysoka Komisjo, Szanowni Państwo!

Niniejszym chciałabym się ustosunkować do ww. projektu ustawy w zakresie zmian dotyczących wykonywania zawodu tłumacza przysięgłego. Osobiście od pięciu lat wykonuję ten zawód oraz prowadzę własne biuro tłumaczeń.

W odniesieniu do mojego zawodu wprowadzono między innymi zmianę w artykule 2 ust. 1 pkt 5 Ustawy z dnia 25 listopada 2004 r. o zawodzie tłumacza przysięgłego. Zgodnie z tą zmianą do wykonywania zawodu tłumacza przysięgłego nie jest konieczny jak dotychczas tytuł magistra, lecz wystarczające jest ukończenie studiów wyższych pierwszego stopnia (czyli innymi słowy uzyskanie co najmniej tytułu licencjata).

I. Niniejszym postuluję, aby w obecnej ustawie nie wprowadzać żadnych zmian w art. 2 ust. 1 pkt 5, który stanowi obecnie, że tłumacz przysięgłym może być osoba fizyczna, która ukończyła wyższe studia i uzyskała tytuł magistra lub równorzędny w państwie, o którym mowa w pkt 1.

1) Na moim przykładzie chciałabym krótko wymienić kilka czynności, które wykonuję od czasu nabycia swoich uprawnień jako tłumacz przysięgły. I bardzo proszę wszystkich zgromadzonych o ocenę i rozważenie, czy wymienione przeze mnie czynności powinny być wykonywane przez osobę, która nie ukończyła studiów magisterskich.

A mianowicie, w charakterze tłumacza przysięgłego biorę udział w walnych zgromadzeniach wspólników, na których prowadzone są rozmowy i podejmowane są uchwały dotyczące najważniejszych spraw w spółkach. Dla sądów, prokuratur i organów administracji publicznej tłumaczę regularnie pozwы, ustawy, ekspertyzy, opinie prawne, umowy, a dla firm – zwykle dokumentację przetargową i biznesową. Często uczestniczę w charakterze tłumacza przysięgłego na rozprawach sądowych, na których rozstrzygane są zwykle sprawy decydujące o bycie albo niebycie wielu podmiotów gospodarczych czy też osób fizycznych. Zakres tematyczny tłumaczeń jest oczywiście nieograniczony. Wymieniłam jedynie czynności najbardziej charakterystyczne dla mojego zawodu.

Szanowni decydenci, osobiście jestem absolwentką studiów magisterskich na Wydziale Neofilologii Uniwersytetu Warszawskiego (Instytut Germanistyki). Ukończyłam także dwuletnie dzienne studia prawnicze w Niemczech oraz Podyplomowe Studium Kształcenia Tłumaczy (IPSKT) na Uniwersytecie Warszawskim. Moje wykształcenie jest zbliżone do wykształcenia większości tłumaczy przysięgłych, których znam. Wybraliśmy taką drogę edukacji, ponieważ jest ona konieczna ze względu na stopień trudności naszych zadań. Jest ona również konieczna ze względu na praktyki stosowane czasem przez naszych klientów – do których należą często podmioty dominujące gospodarczo – którzy życzą sobie niejednokrotnie, aby pewne słowa i pewne treści zostały sformułowane tak, jak oni uważają za stosowne. Tym samym chcą zdecydować o finalnej treści tłumaczenia poświadczonego, które stanie się *de facto* dokumentem urzędowym. Są to praktyki stosowane najczęściej przez firmy zagraniczne lub kancelarie prawne. Tłumacz musi być w takich sytuacjach równorzędnym partnerem i musi mieć kompetencje rozstrzygające.

Proszę Państwa, niedawno został zniesiony wymóg ukończenia studiów podyplomowych dla kandydatów na tłumaczy przysięgłych, a teraz chce się obniżyć poprzeczkę do tytułu licencjata. Skąd wynika ta przepaść pomiędzy poprzednim wymogiem a obecną propozycją regulacji? Przecież ze względu na coraz więcej istotnych transakcji międzynarodowych i ogromną liczbę sporów prawnych z udziałem obcokrajowców, nasze zadania są coraz trudniejsze i obarczone również o wiele większym ciężarem odpowiedzialności niż wcześniej.

2) Tłumacz przysięgły należy do grupy zawodów zaufania publicznego i ze względu na specyfikę pracy wykonuje zlecenia przede wszystkim dla sędziów, prokuratorów, notariuszy, adwokatów i specjalistów wszelkich innych dziedzin. Jego wykształcenie i wiedza muszą być zatem godne zaufania przede wszystkim dla tej grupy zleciodawców. Wykształcenie nie określa w żadnym wypadku wartości i godności człowieka w społeczeństwie, ale bezsprzecznie warunkuje nasze zaufanie do osób pełniących poszczególne funkcje zawodowe. Dodam, że uzyskanie tytułu magistra jest obecnie w Polsce wykształceniem powszechnie wymaganym wobec każdego pracownika umysłowego pełniącego funkcje samodzielne. A naszą pracę cechuje samodzielność, niezależność i analiza naukowa tłumaczonych tekstów specjalistycznych. Tłumaczone przez nas dokumenty mają fundamentalne znaczenie dla rzetelnego systemu prawnego i gospodarczego, a na

ich podstawie podejmowane są decyzje w formie orzeczeń sądowych, aktów notarialnych czy też w formie udzielanych zamówień publicznych.

II. Dodatkowo postuluję, że jeżeli w odniesieniu do tłumaczy przysięgłych zostanie wprowadzona regulacja dotycząca ukończenia co najmniej studiów pierwszego stopnia, to taka regulacja powinna dotyczyć również wszystkich innych zawodów, dla których obecnie obowiązuje wymóg posiadania tytułu magistra.

Zwracam uwagę, że pomysł obniżenia wymogu wykształcenia dla przyszłych tłumaczy przysięgłych nie ma żadnej podstawy merytorycznej. Projektodawca nie uzasadnił, na podstawie jakich przesłanek przyjęto, że na przykład wykształcenie prawnika, lekarza, notariusza, czy architekta wymaga ukończenia studiów magisterskich, a zawód tłumacza przysięgłego nie wymaga takich studiów.

Reasumując:

1) Wiedza i wykształcenie tłumacza przysięgłego powinny być jak najbardziej zbliżone do wiedzy i wykształcenia autora dzieła pierwotnego, czyli do wiedzy i wykształcenia adwokata, notariusza, sędziego, biegłego czy lekarza.

2) Wolny rynek nie ureguje sam źle przetłumaczonych dokumentów urzędowych. Jedynie firmy prywatne troszczą się, jak dotychczas, o jakość sporządzanych dla nich tłumaczeń, a urzędy godzą się na sporządzanie dokumentów ułomnych i obciążonych błędami.

3) Na wprowadzonej zmianie dotyczącej wykształcenia zyskają jedynie inne kraje, które posiadając lepszych tłumaczy nie będą w przyszłości korzystać z naszych usług. Wprowadzenie regulacji dotyczącej obniżenia wykształcenia będzie jedynie stratą dla skarbu Państwa.

4) To klienci prywatni chcą bardzo często decydować o finalnej wersji tłumaczenia, sugerując, że oni najlepiej rozumieją niuanse sprawy, a w takiej sytuacji niewykwalifikowany tłumacz przysięgły będzie bezradny w trudnych kwestiach tłumaczeniowych i będzie podatny na manipulację.

5) Dla absolwenta nie jest problemem wykonywanie tego zawodu rok później czy rok wcześniej (bo chyba taka jest intencja projektodawcy, aby przyspieszyć wejście absolwenta na rynek), lecz problemem jest brak godnego wynagrodzenia ze strony państwa. Jedynie podwyższenie stawek dla tłumaczy może sprawić, że tłumacze przysięgli i również młodzi absolwenci będą dążyć do wykonywania tego zawodu w Polsce i nie będą szukać porównywalnego miejsca pracy za granicą.

6) Nie zapominajmy, że nasz zawód ma przede wszystkim służyć bezpieczeństwu systemu prawnego w Polsce, a nie zabezpieczeniu interesów zagranicznych zleceniodawców, którzy – jako jedyna grupa odbiorców – dbają obecnie o jakość tłumaczeń poświadczonych.

7) Bardzo proszę wszystkich decydentów, zanim zostanie zniszczony dorobek tłumaczy przysięgłych ostatnich lat, o uwzględnienie wymienionych postulatów i spotkanie się z przedstawicielami naszej grupy zawodowej w celu omówienia możliwych rozwiązań. Dziękuję za uwagę.”

We własnym imieniu przemawiał również Radosław Botev:

„Szanowni Państwo! Pragnę odnieść się do zmian legislacyjnych, jakie omawiany projekt wprowadza w ustawie o zawodzie tłumacza przysięgłego. Zanim jednak przejdę do konkretnych postulatów, pozwolę sobie krótko określić Państwu zakres odpowiedzialności, jaki spoczywa na barkach tłumacza przysięgłego, i przedstawić Państwu, jak wielką rolę odgrywają w społeczeństwie osoby wykonujące ten zawód. Otóż tłumacz przysięgły dokonuje przekładu tekstów – mam tutaj na myśli zarówno teksty pisane, najczęściej są to różnego rodzaju dokumenty, jak i teksty mówione – na przykład, kiedy tłumacz przysięgły tłumaczy zeznania składane przed sądem czy organami

ścigania, jak również kiedy tłumaczy w czasie czynności notarialnych. Przekład stworzony w ramach tych czynności tłumacza przysięgłego jest następnie często jedyną podstawą wydania przez organy państwowe różnego rodzaju aktów władczych, takich jak wyroki sądowe czy też decyzje administracyjne, ponieważ zgodnie z polskim prawem ani sąd, ani organy administracji publicznej nie mogą się opierać bezpośrednio na tekstach obcojęzycznych.

Dlatego też można bez przesady powiedzieć, że właściwe kompetencje i wiedza tłumacza przysięgłego są gwarancją podstawowych wartości państwa prawa, takich jak prawo do rzetelnego procesu czy bezpieczeństwo obrotu gospodarczego. Mówiąc o kompetencjach, mam tutaj na myśli nie tylko znajomość danego języka, lecz właśnie umiejętność dokonywania przekładu, co nie jest tożsame. Na przykład w przypadku przekładu tekstów prawnych tłumacz boryka się często z niekompatybilnością systemów prawnych – przykładowo system prawny krajów anglosaskich różni się znacznie od tzw. systemu kontynentalnego, który obowiązuje w Polsce. Warunkiem dokonania prawidłowego przekładu jest wówczas dogłębna znajomość obu systemów i umiejętność znalezienia właściwej ekwiwalencji.

Dlatego też, odnosząc się już bezpośrednio do omawianego tutaj projektu ustawy, z zadowoleniem przyjmuję fakt, że projektodawca wycofał się z pierwotnie zakładanej koncepcji obniżenia wymaganego wykształcenia ze studiów magisterskich do wykształcenia średniego. Wykształcenie średnie absolutnie nie dawałoby bowiem takiej wiedzy ogólnej i takiego poziomu fachowości, który pozwalałby prawidłowo wykonać specjalistyczny przekład, do czego zobowiązany jest tłumacz przysięgły.

Jak projektodawca słusznie zauważa w uzasadnieniu do projektu, zachowanie studiów wyższych – wprawdzie mowa jest o studiach pierwszego stopnia, bo projekt zakłada obniżenie wymogu wykształcenia do licencjata – ale zachowanie studiów wyższych jako takich zapewni odpowiednią fachowość kandydata.

Należy natomiast zwrócić szczególną uwagę na inny zapis projektu, który brzmi: *„Minister Sprawiedliwości może, w drodze decyzji, zwolnić kandydata na tłumacza przysięgłego z wymogu posiadania wykształcenia określonego w ust. 1 pkt 5, w szczególności gdy liczba tłumaczy przysięgłych określonego języka jest niewystarczająca dla ochrony interesu społecznego i potrzeb wymiaru sprawiedliwości.”*

Proszę Państwa, rzeczywiście w przypadku niektórych egzotycznych języków, takich jak na przykład języki orientalne, istnieje duże zapotrzebowanie na tłumaczy przysięgłych, dlatego być może jakaś „furtka” w tym zakresie jest uzasadniona. Zwracam jednak uwagę, że takie brzmienie tego przepisu pozwala Ministrowi Sprawiedliwości zwolnić kandydata z wymogu posiadania jakiegokolwiek wykształcenia, nawet średniego, i nie wprowadza w zamian żadnego innego sposobu weryfikacji jego wysokiego poziomu fachowości i wiedzy ogólnej.

Mamy więc sytuację, w której projektodawca z jednej strony podkreśla, że studia wyższe są niezbędne do wykonywania zawodu tłumacza przysięgłego, z drugiej strony wprowadza jednak regulację umożliwiającą zwolnienie z tego wymogu. Oczywiście kandydat musiałby jeszcze zdać egzamin państwowy, który jednak ze swojej natury sprawdza umiejętności tylko w pewnym ograniczonym zakresie. Dlatego też należałoby tutaj wprowadzić dodatkowy sposób weryfikacji fachowości kandydata, na przykład poprzez wprowadzenie wymogu zdobycia odpowiedniego doświadczenia przez zwalnianego kandydata. Przypominam, że w Polsce regulowany jest jedynie zawód tłumacza przysięgłego, nie zaś zawód tłumacza w ogóle.

Zwracam również uwagę, że projektowany zapis zawiera zwrot „w szczególności”, wskazujący na to, że kandydata można byłoby zwolnić z wymogu wykształcenia wyższego także w innych

przypadkach, a nie tylko wówczas, gdy liczba tłumaczy przysięgłych byłaby niewystarczająca. W mojej ocenie „ochrona interesu społecznego” czy „potrzeby wymiaru sprawiedliwości” są pojęciami na tyle szerokimi, że nie ma potrzeby jeszcze dodatkowo wprowadzać zwrotu „w szczególności”, stąd też postuluje jego skreślenie.

Reasumując – zgłaszam dwa postulaty: wprowadzenie dodatkowych wymogów, jakie musiałby spełnić kandydat zwalniany z obowiązku posiadania wykształcenia wyższego oraz wprowadzenie zamkniętego katalogu sytuacji, w których Minister Sprawiedliwości mógłby taką decyzję w ogóle wydać. Dziękuję bardzo.”

TEPIS DO KOMISJI PRAW CZŁOWIEKA SENATU RP

Petycja w interesie publicznym Polskiego Towarzystwa Tłumaczy Przysięgłych i Specjalistycznych „TEPIS” o zapewnienie prawa człowieka do rzetelnego procesu

W imieniu Rady Naczelnej Polskiego Towarzystwa Tłumaczy Przysięgłych i Specjalistycznych TEPIS składam niniejszym petycję o przeciwdziałanie w interesie publicznym szkodliwym działaniom prawodawczym, które proponują bezzasadne obniżenie wymagań wobec kandydatów na tłumacza przysięgłego, **zagrażając właściwemu wykonywaniu prawa człowieka do rzetelnego procesu** przez nieodpowiednio kwalifikowanych tłumaczy.

Projekt ustawy o zmianie ustaw regulujących warunki dostępu do wykonywania niektórych zawodów w zakresie dotyczącym zmian ustawy z dnia 25 listopada 2004 r. o zawodzie tłumacza przysięgłego (Dz. U. Nr 273, poz. 2702, z późn. zm.) proponuje bowiem w art. 2 ust. 1 pkt 5 obecnie obowiązującej ustawy:

„obniżenie poziomu wykształcenia uprawniającego do uzyskania uprawnień zawodowych tłumacza przysięgłego. Konieczność ukończenia wyższych studiów magisterskich zastąpiono wymogiem ukończenia studiów pierwszego stopnia. Oznacza to, że wystarczające będzie uzyskanie tytułu zawodowego licencjata, inżyniera lub równorzędnego, zgodnie z art. 1 ust. 1 pkt 18f ustawy z dnia 17 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r. poz. 572, z późn. zm.)”.

Zdaniem projektodawcy studia pierwszego stopnia stanowią jakoby **„wystarczające wykształcenie do wykonywania zawodu tłumacza przysięgłego, zgodnie bowiem z założeniami procesu bolońskiego osoba, która ukończyła takie studia, jest biegła w stosowaniu metod i narzędzi w danej dziedzinie i posiada w niej szczegółową wiedzę teoretyczną i praktyczną, podczas gdy absolwent studiów drugiego stopnia powinien potrafić dokonywać naukowo umotywowanej analizy problemu.”**

Takie obniżenie wymagań co do kwalifikacji tłumacza przysięgłego narazi ustawodawcę na zarzut braku kompetencji autorów projektu w ocenie kwalifikacji niezbędnych do wykonywania tego zawodu, ponieważ nie konsultowali oni swojego projektu ze znawcami przedmiotu co do realnych możliwości nabycia przez kandydata odpowiedniej wiedzy i umiejętności, zarówno w zakresie znajomości języka obcego, jak i tłumaczenia tekstów specjalistycznych, czy nawet ich rozumienia w języku polskim.

Również teza, iż tłumacze przysięgli nie muszą dokonywać naukowych analiz jest z gruntu błędna, ponieważ akurat analiza porównawcza jest istotą pracy tłumacza, a w przypadku tłumaczenia specjalistycznego – naukowa analiza porównawcza. Ponadto, zachowanie obecnego przepisu pozwoli na uznanie przez Komisję Europejską, że Polska stosuje się do nakazu dyrektywy

Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/64/UE z dnia 20 października 2010 r. w sprawie prawa do tłumaczenia ustnego i tłumaczenia pisemnego w postępowaniu karnym, stanowiącej w art. 8 o niezmnieszeniu poziomu ochrony prawa człowieka do rzetelnego procesu, którego realizacja jest możliwa wyłącznie z udziałem odpowiednio wykwalifikowanych tłumaczy.

Zastrzeżenia te znajdują potwierdzenie w załączonej do naszej petycji opinii prof. zw. dr hab. Barbary Z. Kielar, jedynej opinii znawcy przedmiotu w prowadzonym postępowaniu prawodawczym w zakresie deregulacji, w której oświadcza, że:

„...absolwent wyższych studiów pierwszego stopnia na dowolnym kierunku, w tym również studiów filologicznych, w żadnym razie nie jest w stanie nabyć w ramach takich studiów kwalifikacji niezbędnych do wykonywania odpowiedzialnego zawodu tłumacza przysięgłego i zdać przewidzianego prawem egzaminu. Rozważając nawet teoretycznie możliwość zdania tego egzaminu przez licencjata po przygotowaniu się we własnym zakresie, należy ją uznać za wyjątek od reguły, który został już przez projektodawców nowelizacji przewidziany...”

Biorąc więc pod uwagę wyjątkowe okoliczności, ale nie tylko niewystarczającą liczbę tłumaczy określonego języka, lecz również wyjątkowo uzdolnione jednostki z tytułem licencjata, zmodyfikowany przepis projektowanego ust. 3 dodanego do art. 2 obecnie obowiązującej ustawy mógłby brzmieć:

„3. Minister Sprawiedliwości może, w drodze decyzji, zwolnić kandydata na tłumacza przysięgłego z wymogu posiadania wykształcenia określonego w ust. 1 pkt 5 do poziomu licencjata. w szczególności, gdy liczba tłumaczy przysięgłych określonego języka jest niewystarczająca dla ochrony interesu społecznego i potrzeb wymiaru sprawiedliwości. Zwolnienie następuje na wniosek kandydata na tłumacza przysięgłego złożony nie później niż 30 dni przed datą egzaminu.”

zakładając, że przepis ust. 1 pkt 5 stanowiłby o wykształceniu wyższym drugiego stopnia.

W odniesieniu do ogólnych założeń procesu deregulacji zawodów regulowanych, należy podnieść, że obawy ustawodawcy o wzrost cen usług z powodu ograniczenia liczby osób aktualnie wykonujących zawód tłumacza przysięgłego do obecnej liczby (ok. 10.000) są nieuzasadnione, ponieważ tłumacze ci w ok. 90% działają na wolnym rynku, który w sposób naturalny kształtuje ceny dzięki konkurencji i nie wymaga dodatkowej interwencji ustawodawcy. Przeciwnie, pracownicy organów wymiaru sprawiedliwości często decydują się na zastąpienie profesjonalnych usług prowizorycznymi „samoróbkami” (termin użyty w urzędowym uzasadnieniu do ustawy deregulacyjnej), zlecając pracę młodym i niedoświadczonym tłumaczom, którzy godzą się na niższe stawki wynagrodzenia za niskiej jakości tłumaczenie, stwarzając w ten sposób zagrożenie prawa podejrzanego i oskarżonego do rzetelnego procesu.

Ponadto warto zwrócić z całą mocą uwagę na **różnicę, między możliwością wyboru ceny usług o różnej jakości przez zwykłego konsumenta a obowiązkiem ustawodawczy zapewnienia dla podejrzanego i oskarżonego usług tłumacza przysięgłego o najwyższej jakości.** Cytując bowiem urzędowe uzasadnienie projektodawcy ustawy deregulacyjnej w kontekście drastycznie zaniżonych stawek wynagrodzenia za czynności tłumaczy przysięgłych płatnych ze skarbu państwa, można dojść do wniosku, że ustawodawcy chodzi nie tyle o dobro konsumentów, którzy na wolnym rynku cieszą się szerokim wachlarzem cen za usługi tłumaczy przysięgłych, co o interes „najmniej zamożnego konsumenta” jakim jest skarb państwa:

„Brak barier regulacyjnych umożliwia powstanie segmentów rynku różniących się jakością i ceną, dzięki czemu również najmniej zamożni konsumenci mogą wybrać usługę o odpowiedniej dla nich cenie i jakości.” Niestety, takie obawy nie mają uzasadnienia w odniesieniu do tłumaczy przysięgłych, gdzie może wchodzić w rachubę wyłącznie najwyższa jakość i godziwa cena za tę jakość tam, gdzie chodzi o sprawiedliwość, a często o życie człowieka. .

W związku z powyższym prosimy Wysoką Komisję Praw Człowieka, Praworządności i Petycji Senatu RP o rozważenie wsparcia naszych dwóch postulatów:

PO PIERWSZE – prosimy o wsparcie naszego postulatu zachowania obecnie obowiązującego wymogu posiadania przez kandydata na tłumacza przysięgłego **magisterskiego dyplomu ukończenia wyższych studiów drugiego stopnia** (art. 15 pkt 1 lit. a), zgodnie z załączoną opinią najwyższego w Polsce autorytetu w dziedzinie tłumaczenia prawniczego i specjalistycznego – prof. zw. dr hab. Barbary Z. Kielar, nestorki polskiej juryslingwistyki, zwłaszcza **w kontekście zmodyfikowanego przepisu** (ust. 3 do art.2 uztp), uprawniającego Ministra Sprawiedliwości do zwolnienia kandydata z posiadania wymaganego poziomu wykształcenia

PO DRUGIE – prosimy o wsparcie naszego postulatu wprowadzenia zasady corocznej waloryzacji stawek wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego przez dodanie na końcu ustępu 2 w art. 16 ustawy o zawodzie tłumacza przysięgłego po wyrazach: „przy uwzględnieniu stopnia trudności i zakresu tłumaczenia” wyrazów „oraz rocznego wskaźnika waloryzacji”, z podkreśleniem, że niewprowadzenie tej zasady będzie stanowić największą barierę administracyjną w dostępie do zawodu tłumacza przysięgłego, sprzyjając coraz większemu niedocenianiu roli tego zawodu w realizacji prawa człowieka do rzetelnego procesu. Dr Danuta Kierzkowska, prezes PT TEPIS

TEPIS DO RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH

Prezes Towarzystwa TEPIS, dr Danuta Kierzkowska, wystosowała do Rzecznika Praw Obywatelskich, prof. Ireny Lipowicz, następujące pismo z datą 29 maja 2014 r.

„W nawiązaniu do wyrażonej przez Biuro RPO gotowości monitorowania przez Rzecznika sytuacji tłumaczy przysięgłych (m.in. w pismo RPO do PT TEPIS z 18 czerwca 2009 r.) oraz w związku z regularnym informowaniem przez nas Rzecznika (nasze pisma w załączeniu) o braku ze strony Ministra Sprawiedliwości działań, które powinny być podjęte w celu zaradzenia postępującemu pogorszeniu statusu prawnego tłumaczy przysięgłych, zwłaszcza w celu zwaloryzowania stawek ich wynagrodzenia niepodwyższanych od dziesięciu lat, zwracamy się niniejszym do Rzecznika ze skargą na zaistniałą sytuację i z prośbą o pomoc.

Prośbę swą uzasadniamy dodatkowo brakiem do dnia dzisiejszego odpowiedzi na cztery nasze pisma, z których trzy były skierowane imiennie do Ministra Sprawiedliwości, zaś jedno do Departamentu Zawodów Prawniczych MS, co utwierdza nas w przekonaniu, że powodem takiej postawy jest nie tylko lekceważenie potrzeb tłumaczy przysięgłych, lecz również podstawowych zasad etyki służb publicznych.”

TEPIS DO KOMISJI KODYFIKACYJNEJ PRAWA KARNEGO

Prezes Towarzystwa TEPIS wystąpił z następującym wnioskiem z dnia 12 sierpnia 2014 r. do Komisji Kodyfikacyjnej Prawa Karnego w Ministerstwie Sprawiedliwości:

Wniosek o dodanie do Kodeksu postępowania karnego przepisu o dostępie tłumacza do akt sprawy

W związku z przygotowywanym obecnie projektem z dnia 10 grudnia 2013 r. ustawy o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw, w imieniu środowiska zawodowego

tłumaczy przysięgłych oraz członków Polskiego Towarzystwa Tłumaczy Przysięgłych i Specjalistycznych TEPIS zgłaszam propozycję wprowadzenia do Kodeksu postępowania karnego następującego przepisu.

„Udostępnia się tłumaczowi na jego wniosek akta sprawy w zakresie niezbędnym do przygotowania się do tłumaczenia rozprawy.”

Nasza propozycja została sformułowana na wzór art. 198 § 1 k.p.k.

:

Uzasadnienie

Dyrektywa 2010/64/UE nakłada na państwa członkowskie obowiązek zapewnienia prawa osób niewładających językiem urzędowym danego państwa do tłumaczenia ustnego i pisemnego w postępowaniu karnym. Prawo to należy rozumieć nie jako obowiązek zapewnienia obecności jakiegokolwiek tłumacza, lecz tłumacza posiadającego wysokie kwalifikacje i przy tym dobrze przygotowanego do tłumaczenia konkretnej sprawy. Wprowadzenie proponowanego przepisu przyczyni się do podniesienia jakości tłumaczenia, a przez to do właściwej implementacji dyrektywy

Tłumacz nigdy nie posiada pełnej wiedzy z zakresu wszystkich dziedzin nauki i techniki, o których może być mowa na rozprawie (medycyna, informatyka, ekonomia, itp.). Filologom, którymi w znakomitej większości są tłumacze przysięgli, może sprawić również poważne trudności tłumaczenie terminów prawnych.

Z lektury akt sprawy tłumacz pozna tematykę sprawy, dowie się, jaka terminologia będzie używana, dzięki czemu będzie mógł ustalić obcojęzyczne ekwiwalenty nieznanego mu terminów.

Tłumaczenie bez przygotowania może doprowadzić do tego, że z powodu błędnego tłumaczenia sąd nie pozna prawdy obiektywnej, zaś oskarżony cudzoziemiec nie będzie mógł zrealizować swojego prawa do obrony. Gdyby dopiero w toku rozprawy okazało się, że tłumacz nie zna odpowiedniej terminologii, rozprawę należałoby przerwać. Udostępnianie akt sprawy tłumaczowi leży więc w interesie wymiaru sprawiedliwości. Niestety, obecnie sędziowie czasami odmawiają udostępnienia akt.

Ponadto, należy zdawać sobie sprawę z tego, że większość tłumaczy przysięgłych została ustanowiona w latach, kiedy nie przeprowadzano egzaminów dla kandydatów na tłumaczy przysięgłych, a także że nie istnieją przepisy egzekwujące udział tłumaczy w szkoleniach. Sprawia to, że ich umiejętności w zakresie tłumaczenia sądowego mogą być ograniczone.

Polskie Towarzystwo Tłumaczy Przysięgłych i Specjalistycznych TEPIS od 24 lat prowadzi szkolenia tłumaczy w zakresie tematyki sądowej, jednakże działając bez żadnych dotacji ze strony Ministerstwa Sprawiedliwości może szkolić tylko tłumaczy kilku języków o największym zasięgu. Polscy tłumacze języków większości państw UE nigdy nie byli szkoleni w zakresie tłumaczenia sądowego, ani pisemnego, ani ustnego

Tłumacze, którym odmówiono dostępu do akt sprawy, mogą odmówić tłumaczenia, co przewidują zasady etyki zawodowej stworzone w uzgodnieniu m. in. z przedstawicielami Ministra Sprawiedliwości, opisane w § 4 Kodeksu tłumacza przysięgłego: **„Tłumacz przysięgły powinien odmówić przyjęcia tłumaczenia, jeżeli nie dysponuje wystarczającą wiedzą fachową, nie zna terminologii specjalistycznej w danej dziedzinie, nie ma możliwości przygotowania się do specjalistycznego tłumaczenia (...)”**.

Niniejszy wniosek został opracowany przez Janusza Poznańskiego, przewodniczącego Kolegium Doskonalenia Zawodowego PT TEPIS oraz Zofię Rybińską, wiceprezesa Europejskiego Stowarzyszenia Tłumaczy Sądowych EULITA. (-) **dr Danuta Kierzkowska**

**SPRAWOZDANIE KOMISJI ODPOWIEDZIALNOŚCI ZAWODOWEJ TŁUMACZY
PRZYSIĘGLYCH
W MINISTERSTWIE SPRAWIEDLIWOŚCI
ZA 2013 ROK**

Komisja Odpowiedzialności Zawodowej Tłumaczy Przysięgłych w Ministerstwie Sprawiedliwości powołana została z dniem 1 września 2005 r. zarządzeniem Ministra Sprawiedliwości Nr 59/05/DO z dnia 31 sierpnia 2005 r. (Dz. Urz. Ministra Sprawiedliwości Nr 5, poz. 21, z późn. zm.), w oparciu o przepis art. 29 ustawy z dnia 25 listopada 2004 r. *o zawodzie tłumacza przysięgłego* (Dz. U. Nr 273, poz. 2702, z późn. zm.).

Do zadań Komisji należy, stosownie do treści art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 25 listopada 2004 r. *o zawodzie tłumacza przysięgłego*, wszczynanie i przeprowadzanie postępowań w sprawie odpowiedzialności zawodowej tłumaczy przysięgłych na wniosek Ministra Sprawiedliwości lub wojewody.

**W 2013 roku do Komisji Odpowiedzialności Zawodowej
Tłumaczy Przysięgłych wpłynęło 35 wniosków, w tym:**

15 wniosków od Ministra Sprawiedliwości,
20 wniosków od wojewodów, w tym:

- 5 wniosków od Wojewody Łódzkiego,
- 5 wniosków od Wojewody Małopolskiego,
- 3 wnioski od Wojewody Podlaskiego,
- 2 wnioski od Wojewody Lubuskiego,
- 2 wnioski od Wojewody Mazowieckiego,
- 1 wniosek od Wojewody Świętokrzyskiego,
- 1 wniosek od Wojewody Kujawsko-Pomorskiego,
- 1 wniosek od Wojewody Śląskiego.

Można zauważyć, że liczba wniosków, które wpłynęły do Komisji w 2013 roku, jest ponad dwa razy mniejsza w porównaniu z 2009 i 2011 rokiem, w których wpłynęły odpowiednio 87 i 72 wnioski. Natomiast rok 2013 jest pod względem liczby otrzymanych wniosków porównywalny z 2007, 2008, 2010 i 2012 rokiem, w których wpłynęło odpowiednio 26, 45, 26 i 33 wnioski.

Ponadto w 2013 roku Komisja rozpatrzyła 7 spraw, które prowadzone były w 2012 roku i zostały przełożone na rok kolejny – w sprawach tych Komisja orzekła o 2 karach upomnienia, 3 karach nagany, 1 uniewinnieniu oraz o 1 zawieszeniu postępowania ze względu na pobyt tłumacza przysięgłego za granicą.

Do końca 2012 roku rozpatrzono łącznie 32 sprawy, w tym:

- 7 spraw z 2012 roku,
- 25 spraw z 2013 roku.

Ponadto 10 spraw rozpatrywanych w 2013 roku zostało przełożonych na kolejny rok ze względu na ich złożony charakter lub trudności z doręczeniem obwinionemu wezwania na rozprawę. We wszystkich tych sprawach terminy rozpraw wyznaczono na styczeń i luty 2014 roku.

**Spośród 32 spraw rozpatrzonych w 2013 roku przez Komisję
ze względu na zarzuty formułowane we wnioskach można wyszczególnić:**

- 22 przypadki naruszenia art. 14 pkt. 1 ustawy – niewykonywania powierzonych tłumaczowi zadań ze szczególną starannością i bezstronnością, zgodnie z zasadami wynikającymi z przepisów prawa, w tym:

- 16 przypadków, w których naruszenie art. 14 pkt 1 ustawy nie wiązało się z naruszeniem żadnego innego przepisu ustawy,
- 5 przypadków, w których naruszenie art. 14 pkt 1 ustawy wiązało się z naruszeniem art. 17 i art. 20 ustawy,
- 1 przypadek, w którym naruszenie art. 14 pkt 1 ustawy wiązało się z jednoczesnym naruszeniem art. 18 ustawy,

- 4 przypadki naruszenia art. 17 ustawy – niezgodnego z przepisami ustawy sposobu prowadzenia repertorium,

- 2 przypadki naruszenia art. 15 ustawy – odmówienia wykonania tłumaczenia w postępowaniu prowadzonym na podstawie ustawy, na żądanie sądu, prokuratora, Policji oraz organów administracji publicznej bez podania ważnej przyczyny uzasadniającej odmowę jego wykonania,

- 2 przypadki naruszenia art. 19 ustawy – obowiązku złożenia przez tłumacza wzoru podpisu oraz odcisku pieczęci Ministrowi Sprawiedliwości, ministrowi właściwemu do spraw zagranicznych oraz wojewodzie właściwemu ze względu na miejsce zamieszkania tłumacza przysięgłego, w tym:

- 1 przypadek, w którym naruszenie art. 19 ustawy nie wiązało się z naruszeniem żadnego innego przepisu,
- 1 przypadek, w którym naruszenie art. 19 ustawy wiązało się z naruszeniem art. 17 ustawy – niezgodnego z przepisami ustawy sposobu prowadzenia repertorium,

- 1 przypadek naruszenia art. 16 ust. 2 ustawy – dot. określonych przez Ministra Sprawiedliwości w rozporządzeniu stawek wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego wykonane na żądanie podmiotów, o których mowa w art. 15, przy uwzględnieniu stopnia trudności i zakresu tłumaczenia,

- 1 przypadek naruszenia art. 18 – obowiązku poświadczania tłumaczeń oraz odpisów pism za pomocą zgodnej z zapisami ustawy pieczęci oraz obowiązku wymienienia na wszystkich poświadczonych tłumaczeniach oraz poświadczonych odpisach pism pozycji, pod którą tłumaczenie lub odpis są odnotowane w repertorium.

Z powyższego zestawienia wynika, że najczęściej popełnianym przez obwinionych naruszeniem ustawy *o zawodzie tłumacza przysięgłego* w 2012 roku był art. 14 pkt 1 – w sumie 22 przypadki.

Po przeprowadzeniu rozpraw, które odbywają się w oparciu o przepisy ustawy *o zawodzie tłumacza przysięgłego*, a w sprawach nieuregulowanych stosowane są przepisy Kodeksu postępowania karnego dotyczące postępowania uproszczonego, Komisja Odpowiedzialności Zawodowej Tłumaczy Przysięgłych przy Ministrze Sprawiedliwości uznała winnymi naruszenia obowiązków w sumie 26 tłumaczy przysięgłych.

Wobec uznanych w 2013 roku winnymi 26 tłumaczy przysięgłych Komisja wymierzyła następujące kary:

- 14 przypadków kar upomnienia,
- 11 przypadków kar nagany,
- 1 przypadek zawieszenia prawa wykonywania zawodu tłumacza przysięgłego na okres 3 miesięcy.

Ponadto po przeprowadzeniu postępowania dowodowego Komisja uniewinniła 5 obwinionych od zarzucanych im czynów. W przypadku wydanych orzeczeń o uniewinnieniu obwinionych,

przesyłając odpis orzeczenia Komisji do Departamentu Zawodów Prawniczych i Dostępu do Pomocy Prawnej, Komisja Odpowiedzialności Zawodowej Tłumaczy Przysięgłych każdorazowo przedstawiała pisemnie najważniejsze motywy zapadłych orzeczeń.

Natomiast w 1 przypadku Komisja orzekła o zawieszeniu postępowania ze względu na wyjazd tłumacza przysięgłego za granicę.

Warto zwrócić uwagę, że wśród rozpatrywanych przez Komisję w 2013 roku spraw w wyniku wydanych orzeczeń wpłynęły:

- 2 sprzeciwy obwinionych od wydanych przez Komisję uchwał, w wyniku których Komisja wznowiła prowadzone w ich sprawie postępowania (a następnie w jednym przypadku ponownie wydała karę upomnienia, zaś w drugim wydaną wcześniej uchwałę, w której orzekła karę nagany zastąpiła uchwałą, w której orzekła karę upomnienia),
- 1 wniosek obwinionego o sporządzenie uzasadnienia do uchwały, po którego otrzymaniu obwiniony nie odwołał się od orzeczenia Komisji,
- 1 wniosek obwinionego o sporządzenie uzasadnienia do uchwały (w której orzeczono wobec niego karę upomnienia), skutkiem którego do Komisji wpłynęło odwołanie obwinionego, którego rezultatem było orzeczenie Sądu Apelacyjnego w Gdańsku, uchylające uchwałę Komisji, i umarzające prowadzone przez nią postępowanie.

Spośród 31 wniosków o wszczęcie postępowania, które wpłynęły do Komisji w 2013 roku:

- 25 spraw zostało rozpatrzonych w 2013 roku,
- 6 spraw zostało wyznaczonych na styczeń 2014 roku.

Na dzień 7 stycznia 2014 roku wszystkie orzeczenia Komisji wydane w 2013 roku są prawomocne, z wyjątkiem 3 orzeczeń, wydanych przez Komisję w drugiej połowie grudnia 2013 roku.

Wśród obwinionych w sprawach rozpatrzonych przez Komisję w 2013 roku tłumaczy przysięgłych ze względu na rodzaj języka można wymienić:

- 8 przypadków tłumaczy przysięgłych języka niemieckiego,
- 7 przypadków tłumaczy przysięgłych języka angielskiego,
- 4 przypadki tłumaczy języka rosyjskiego,
- 3 przypadki języka greckiego,
- 2 przypadki tłumaczy przysięgłych języka włoskiego
- 2 przypadki tłumaczy przysięgłych języka francuskiego,
- 2 przypadki tłumaczy przysięgłych języka arabskiego,
- 2 przypadki tłumaczy przysięgłych języka czeskiego,
- po 1 przypadku tłumaczy przysięgłych języka bułgarskiego, niderlandzkiego i szwedzkiego.

W przypadku 1 obwiniony jest tłumaczem przysięgłym z jednocześnie 2 języków.

Wśród 32 obwinionych w sprawach rozpatrzonych przez Komisję w 2013 roku tłumaczy przysięgłych, ze względu na płeć, można wyróżnić 21 kobiet i 11 mężczyzn.

Warto zwrócić uwagę na fakt, że wyniki pracy Komisji przedstawiane są na stronach internetowych stowarzyszeń zrzeszających tłumaczy przysięgłych, w tym stowarzyszenia PT TEPIS i STP oraz w „Biuletynie TEPIS”. Jednocześnie członkowie Komisji, którzy są tłumaczami

przysięgli, omawiają na stronach internetowych i w „Biuletynie TEPIS” oraz podczas spotkań tłumaczy organizowanych przez Kolegium Doskonalenia Zawodowego i terenowe koła PT TEPIS wspólnie z przedstawicielami urzędów wojewódzkich także inne przypadki naruszeń, które były przedmiotem rozpoznawania na rozprawach, oczywiście z pełnym poszanowaniem ochrony danych osobowych stron procesowych. Ustawa o zawodzie tłumacza przysięgłego zawiera bowiem zamknięty katalog kar i nie przewiduje podawania orzeczeń, które zapadają w formie uchwał, do publicznej wiadomości.

Warszawa, dnia 15 stycznia 2014 r.

KOSZTY PODRÓŻY TŁUMACZA PRZYSIĘGŁEGO **adw. Paweł Gugala, doradca prawny PT TEPIS**

Stan faktyczny

Tłumacze przysięgli coraz częściej informują o sytuacjach kwestionowania przez organy wymiaru sprawiedliwości i administracji publicznej rachunków przedkładanych przez tłumaczy, w których koszty podróży własnym pojazdem o pojemności skokowej powyżej 900 cm³ liczone są na podstawie § 3 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 25 marca 2002 r. z dnia 25 marca 2002 r. w sprawie warunków ustalania oraz sposobu dokonywania zwrotu kosztów używania do celów służbowych samochodów osobowych, motocykli i motorowerów niebędących własnością pracodawcy (Dz.U.2002.27.271 ze zm.), czyli tzw. „kilometrówki” (wynoszącej 0,8358 zł za 1 kilometr przebiegu pojazdu). Niektóre organy, w szczególności sądy, ustalają koszty podróży własnym pojazdem na podstawie wewnętrznych zarządzeń (z reguły na poziomie ok. 0,5 zł za 1 kilometr), co w odczuciu wielu tłumaczy jest niezgodne z prawem i krzywdzące.

Analiza prawna

W wykonaniu zalecenia zawartego w wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 22 marca 2011 r., sygn. akt SK 13/08 (OTK-A 2011, nr 2, poz. 11) ustawą z dnia 31 sierpnia 2012 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U.2012.1101) ujednociono przepisy dotyczące zwrotu kosztów podróży i innych wydatków świadkom, biegłym i tłumaczom. Poprzez zastosowaną technikę odesłań do Kodeksu postępowania karnego albo ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych obecnie we wszystkich rodzajach postępowań obowiązują takie same zasady, ponieważ przepisy ww. ustaw są niemal identyczne (odpowiednio art. 618a – 618l k.p.k. i art. 85 – 92 u.k.s.c.).

Do u.k.s.c. odsyłają następujące przepisy:

- art. 52 ust. 3 ustawy o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej,
- art. 56 Kodeksu postępowania administracyjnego,
- art. 265 § 1 pkt. 1 ustawy – Ordynacja podatkowa,
- art. 205 § 1 ustawy – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi,
- art. 17 ust. 1 ustawy o służbie zastępczej,
- art. 163 ustawy – Prawo zamówień publicznych.

Z kolei do k.p.k. odsyła

- art. 119 Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia.

Art. 85 u.k.s.c. i jego odpowiednik, t.j. art. 618 a. k.p.k. brzmią następująco:

- § 1. Świadkowi przysługuje zwrot kosztów podróży – z miejsca jego zamieszkania do miejsca wykonywania czynności postępowania na wezwanie sądu lub organu prowadzącego postępowanie przygotowawcze – w wysokości rzeczywiście poniesionych racjonalnych i celowych kosztów przejazdu własnym samochodem lub innym odpowiednim środkiem transportu.
- § 2. Górną granicę należności, o których mowa w § 1, stanowi wysokość kosztów przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju.
- § 3. Według tych samych zasad świadkowi przysługuje zwrot kosztów noclegu oraz utrzymania w miejscu wykonywania czynności postępowania.
- § 4. Wysokość kosztów, o których mowa w § 1 i 3, świadek powinien należycie wykazać.

Natomiast art. 90 u.k.s.c. i art. 618 g. k.p.k. przewidują odpowiednie stosowanie powyższej regulacji do biegłych i tłumaczy:

art. 90 u.k.s.c.	art. 618 k.p.k.
<p><i>Do biegłego i tłumacza powołanych przez sąd stosuje się odpowiednio art. 85. Dotyczy to również sytuacji, gdy sąd nie skorzystał z usług takiego biegłego lub tłumacza.</i></p>	<p><i>Do biegłego, tłumacza i specjalisty nie będącego funkcjonariuszem organów procesowych powołanych przez sąd lub organ postępowania przygotowawczego stosuje się odpowiednio art. 618a. Dotyczy to również sytuacji, gdy sąd lub organ postępowania przygotowawczego nie skorzystał z usług takiego biegłego, tłumacza lub specjalisty.</i></p>

W pierwszej kolejności należy wskazać, że w 85 u.k.s.c. i art. 618 a. k.p.k. mowa jest o zwrocie kosztów podróży **w wysokości rzeczywiście poniesionych, racjonalnych i celowych kosztów przejazdu**. Pułap wysokości tych kosztów ustalony jest w § 2 ww. artykułów, w którym mowa jest o „kosztach przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju”. Sposób naliczenia tych kosztów określa rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 stycznia 2013 r. w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej, które stanowi w § 3 ust. 3, że „na wniosek pracownika pracodawca może wyrazić zgodę na przejazd w podróży krajowej lub podróży zagranicznej samochodem osobowym, motocyklem lub motorowerem niebędącym własnością pracodawcy”. W takich przypadkach, zgodnie z § 3 ust. 4 przywołanego rozporządzenia, pracownikowi przysługuje zwrot kosztów przejazdu w wysokości stanowiącej iloczyn przejechanych kilometrów przez stawkę za jeden kilometr przebiegu, ustaloną przez pracodawcę, która nie może być wyższa niż określona w przepisach wydanych na podstawie art. 34a ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym (dalej w skrócie u.t.d.). Art. 34a ust. 2 u.t.d. odsyła z kolei do rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 25 marca 2002 r. z dnia 25 marca 2002 r. w sprawie warunków ustalania oraz sposobu dokonywania zwrotu kosztów używania do celów służbowych samochodów osobowych, motocykli i motorowerów niebędących własnością pracodawcy, którego § 2 stanowi, że:

- § 2. Koszty używania pojazdów do celów służbowych pokrywa pracodawca według stawek za 1 kilometr przebiegu pojazdu, które nie mogą być wyższe niż:

- 1) dla samochodu osobowego:
  - a) o pojemności skokowej silnika do 900 cm³ – 0,5214 zł,
  - b) o pojemności skokowej silnika powyżej 900 cm³ – 0,8358 zł,
- 2) dla motocykla – 0,2302 zł,
- 3) dla motoroweru – 0,1382 zł.

Żaden z powołanych przepisów nie upoważnia pracodawcy – a w niniejszym stanie faktycznym odpowiednio organu – do ryczałtowego ustalania kosztów przejazdu na poziomie niższym niż określony w § 2 powyższego rozporządzenia. Nie ma w szczególności żadnych podstaw do interpretacji uprawniającej organ do pokrywania kosztów ustalonych przez siebie w sposób jednostronny i władczy w sytuacji, gdy rzeczywiście poniesione koszty przejazdu własnym pojazdem okażą się wyższe. Idąca w tym kierunku interpretacja mogłaby bowiem prowadzić do naruszenia określonej w art. 87 Konstytucji hierarchii źródeł prawa poprzez danie prymatu wewnętrznemu zarządzeniu przed regulacją o randze ustawowej.

Z drugiej jednak strony art. 85 ust. 4 u.k.s.c. w zw. z art. 90 u.k.s.c. i odpowiednio art. 618 a § 4 k.p.k. w zw. z art. 618 g k.p.k. nakładają na tłumacza obowiązek należytego wykazania wysokości poniesionych kosztów podróży. Prawnicy dostrzegają trudność wykazania wysokości faktycznie poniesionych kosztów. Przykładowo Sławomir Steinborn rekomenduje następujące rozwiązanie:

„Praktyczne trudności może powodować obowiązek wykazania wysokości kosztów podróży własnym samochodem. Trzeba zwrócić uwagę, iż z art. 618a § 2 w zw. z § 3 ust. 4 rozporządzenia z 29 stycznia 2013 r. wynika, że iloczyn przejechanych kilometrów oraz stawki za jeden kilometr przebiegu, przyjmowanej zależnie od pojemności silnika samochodu (tzw. kilometrówki, określonej w rozporządzeniu wydanym na podstawie art. 34a ustawy z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym, tekst jedn.: Dz. U. z 2012 r. poz. 1265 z późn. zm.), wyznacza jedynie maksymalną wysokość podlegających zwrotowi kosztów podróży własnym samochodem. Nie wynika z tego jednak, że in concreto świadczeniowi należy się zwrot kosztów podróży w tej wysokości, gdyż co do zasady zwrot ma nastąpić w wysokości poniesionej przez świadka i dopiero gdy koszty będą przekraczały wysokość kosztów wynikającą z przepisów dotyczących podróży służbowych pracowników (aktualnie rozporządzenia z 29 stycznia 2013 r.), będą podlegały zwrotowi w tej ostatniej wysokości. Wynikający z art. 618a § 4 obowiązek wykazania wysokości poniesionych kosztów podróży własnym samochodem można byłoby zatem prima vista odczytywać jako obowiązek przedstawienia odpowiednich rachunków dotyczących kosztów eksploatacji samochodu, przede wszystkim rachunków za benzynę. Taka wykładnia komentowanych przepisów nie wydaje się jednak ani praktycznie użyteczna, ani też konieczna i uzasadniona. Trzeba bowiem pamiętać, że koszt benzyny nie jest jedynym ponoszonym przez korzystającego z samochodu kosztem jego eksploatacji, a przy tym świadek nie ma de facto możliwości dokładnego wykazania, ile benzyny zostało zużyte podczas podróży. Wymaganie, aby świadek przedstawiał rachunek za benzynę, prowadziłoby przy tym jedynie do zbędnych formalności i dostarczałoby dodatkowej pracy dla administracji wymiaru sprawiedliwości, skoro przecież w żaden sposób nie dawałoby pewności, że świadek poniósł koszt zakupu benzyny właśnie w związku z podróżą na wezwanie sądu lub innego organu procesowego. Wydaje się zatem, że wykazanie wysokości kosztów podróży samochodem powinno sprowadzać się do wykazania faktu posiadania samochodu, co będzie sprowadzać się do przedstawienia organowi procesowemu dowodu rejestracyjnego oraz złożenia oświadczenia o odbyciu podróży własnym samochodem i o wysokości poniesionych z tego tytułu kosztów.” *

*S. Steinborn w: Grajewski J., Paprzycki L.K., Steinborn S.: Komentarz aktualizowany do art. 425-673 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego, komentarz do art. 618 a k.p.k., LEX/el., 2014

Na tle stosowanych przez organy praktyk polegających na wydawaniu wewnętrznych zarządzeń obniżających wysokość „kilometrówki” powyższa rekomendacja wydaje się jednak zbyt optymistyczna. Regulacja przewidziana w art. 85 ust. 4 u.k.s.c. w zw. z art. 90 u.k.s.c. i odpowiednio art. 618 a § 4 k.p.k. w zw. z art. 618 g k.p.k., w połączeniu z art. 85 ust. 2 u.k.s.c. i odpowiednio art. 618 a § 2 k.p.k., może stanowić poważny argument za wyłączeniem możliwości skutecznego domagania się przez tłumacza „kilometrówki” w najwyższej wysokości (0,8358 zł) w sytuacji, gdy nie będzie on w stanie udowodnić, że poniesione przez niego koszty podróży są, w przeliczeniu na 1 km, co najmniej równe ww. kwocie.

Kluczową zatem jest kwestia, co należy rozumieć przez „**koszty rzeczywiście poniesione**”, bowiem benzyna nie jest – jak słusznie wskazano w cytowanym komentarzu – jedynym ponoszonym przez korzystającego z samochodu kosztem jego eksploatacji. Oprócz kosztów benzyny uwzględnić należy również:

- 1) opłaty parkingowe,
- 2) opłaty za przejazd płatnymi odcinkami dróg,
- 3) koszty napraw pojazdu,
- 4) koszty ubezpieczenia pojazdu,
- 5) koszty wymiany płynów i materiałów eksploatacyjnych.

Koszty wymienione w punktach od 3) do 5) należy oczywiście uwzględnić w sposób proporcjonalny, przy czym nie ma przeszkód, by tłumacz uwzględnił korzystną dla siebie metodę proporcjonalnego podziału kosztów, np. uwzględniając średni roczny przebieg pojazdu. Przykładowo: przy rocznym średnim przebiegu pojazdu (ustalonym na podstawie stanu licznika i wieku pojazdu) wynoszącym 20.000 km przejechany odcinek np. 200 km stanowić będzie 2% średniego rocznego przebiegu pojazdu. Jako koszt podróży tłumacz powinien zatem podać nie tylko koszt zużytego paliwa i opłaty wymienione w punktach 1) i 2), ale również 2% wymienionych w punktach 3) – 5) opłat poniesionych w danym roku na eksploatację i utrzymanie pojazdu.

Co zrobić, kiedy organ zaniża „kilometrówkę”?

Ponieważ jednak znaczna część organów nie kwestionuje maksymalnej stawki „kilometrówki”, przedstawioną powyżej argumentacją należy posługiwać się wyłącznie w sytuacji kwestionowania przez organ przedłożonego przez rachunku tłumacza – na etapie sporządzania zażalenia.

W przypadku organów, co do których istnieje uzasadniona, wynikająca z wcześniejszej ich praktyki, obawa zaniżenia kosztów podróży, przed przystąpieniem do wykonywania tłumaczenia warto rozważyć wystosowanie pisma z powołaniem się na odpowiednie zastosowanie § 3 ust. 3 rozporządzenia w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej, który brzmi następująco:

„Na wniosek pracownika pracodawca może wyrazić zgodę na przejazd w podróży krajowej lub podróży zagranicznej samochodem osobowym, motocyklem lub motorowerem niebędącym własnością pracodawcy.”

Podaję przykładowe brzmienie wniosku tłumacza:

Na podstawie art. 618a k.p.k. w zw. z art. 618g k.p.k. w zw. z § 3 ust. 3 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 stycznia 2013 r. w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej (Dz.U.2013.167) wnoszę o wyrażenie zgody na przejazd z miejsca mojego zamieszkania do miejsca wykonania tłumaczenia na wezwanie organu/sądu własnym samochodem osobowym.

Ze względu na fakt, że prognozowane realne koszty przejazdu w wysokości [...] przekroczą górną granicę należności określoną w art. 618a § 2 k.p.k. w zw. z § 3 ust. 4 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 stycznia 2013 r. w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej (Dz.U.2013.167) w zw. z art. 34a ust. 2 ustawy z 6 września 2001 r. o transporcie drogowym (Dz.U.2013.1414 j.t.) w zw. z § 2 pkt. 1) b) rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 25 marca 2002 r. z dnia 25 marca 2002 r. w sprawie warunków ustalania oraz sposobu dokonywania zwrotu kosztów używania do celów służbowych samochodów osobowych, motocykli i motorowerów niebędących własnością pracodawcy (Dz.U.2002.27.271 ze zm.), proszę o potwierdzenie, że koszty podróży moim własnym samochodem zostaną obliczone na podstawie stawki kilometrowej wynoszącej 0,8358 zł.

Ewentualnie, w przypadku konieczności pokonania znacznych odległości i ryzyka poniesienia zbyt dużych kosztów podróży, należy rozważyć dodanie następującego zdania.

W przypadku nieuwzględnienia mojego wniosku będę zmuszony rozważyć, czy ze względu na bezzasadne przerzucanie na tłumacza kosztów funkcjonowania administracji publicznej/wymiaru sprawiedliwości nie zachodzi szczególnie ważna przesłanka uzasadniająca odmowę wykonania tłumaczenia w rozumieniu art. 15 ustawy z dnia 25 listopada 2004 r. o zawodzie tłumacza przysięgłego (Dz.U.2004.273.2702 ze zm.)

Należy jednakże zastrzec, że działania „konfrontacyjne” powinny być podejmowane ze szczególną rozwagą, albowiem zbyt pochopna odmowa wykonania tłumaczenia może prowadzić do nałożenia na tłumacza kary porządkowej, wszczęcia wobec niego postępowania dyscyplinarnego, a w ekstremalnych przypadkach do przymusowego doprowadzenia go na rozprawę.

ORIENTACYJNE WOLNORYNKOWE CENY ZA TŁUMACZENIE SPECJALISTYCZNE

Stawki za tłumaczenie pisemne określone w obowiązującym rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości w sprawie wynagrodzenia tłumacza przysięgłego stanowią ważny punkt odniesienia dla cen wolnorynkowych za poświadczone i niepoświadczone tłumaczenie specjalistyczne. Znaczne obniżenie lub bezzasadne zawyżenie tych cen może być naruszeniem zasad etyki zawodowej w myśl § 12 Kodeksu tłumacza przysięgłego, jeżeli ceny te nie uwzględniają stopnia trudności i zakresu tłumaczenia oraz własnych kwalifikacji i pozycji zawodowej tłumacza.

Stawki za tłumaczenie ustne w wysokości określonej w ww. rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości stosują się do tłumaczenia wykonywanego na rzecz sądów, prokuratur, Policji

i organów administracji państwowej. Wolnorynkowa cena za dzień pracy (8 godzin) tłumaczenia konferencyjnego wynosi przeciętnie około 1000,00 zł.

*Z głębokim żalem zawiadamiamy o śmierci naszych Kolegów:
Jerzego Kołakowskiego, tłumacza przysięgłego j. niemieckiego z Przasnysza oraz
Ireneusza Hampela, tłumacza przysięgłego języka niemieckiego z Konina*

**GRATULUJEMY TYTUŁU
NOWEMU CZŁONKOWI EKSPERTOWI PT TEPIS,
KTÓRYM ZOSTAŁA USTANOWIONA:**

Marta MAMET-MICHALKIEWICZ (en)

**GRATULUJEMY TYTUŁU NOWYM CZŁONKOM ZWYCZAJNYM,
KTÓRYMI ZOSTALI USTANOWIENI:**

Anna DZIAŁOWSKA (sv,en)	Ana LUFT (ro)
Katarzyna FAŁKOWSKA (en, de)	Krzysztof MATECKI (en)
Karolina GORTYCH-MICHALAK (gr, en)	Aleksandra MICHALIK (de, en)
Hanna HUSAK (en)	Katarzyna PROCTOR (zh)
Krzysztof HYJEK (es, pt)	Elżbieta TORBUS (en)
Monika KOBLASS (fr)	Renata WĘGLARZ (it, en)

WITAMY NOWYCH CZŁONKÓW NADZWYCZAJNYCH:

Łukasz BEREZOWSKI (it, en)	Andrzej NOWOSAD (bg)
Agnieszka CHOJNACKA (en)	Magda OLESIUK (en)
Karolina DARGIEL (sq)	Andrzej PARECKI (cs)
Maria FROITZHEIM (de)	Aleksandra PIASECKA (en)
Philipp HOFENEDER (ru, uk)	Katarzyna PIECHA (en)
Dorota JANIK (en)	Alicja ROGOWSKA (de, en, fr)
Evelyn JERZMANN (en)	Marina SIKORSKA (ru)
Barbara KACZMAREK (de)	Małgorzata SZCZYPIŃSKA (nl, en)
Dorota KROGULEWSKA (en)	Agata WOLARSKA (es)
Katarzyna LIBER-KWIECIŃSKA (sr, hr, bs, sl)	

SKRÓTY (wg polskiej normy PN/ISO 639-1, kody bibliograficzne): sq – albański, en – angielski, af – afrikaans, ar – arabski, bn – bengalski, be – białoruski, bs – bośniacki, bg – bułgarski, zh – chiński, hr – chorwacki, cs – czeski, da – duński, fi – fiński, fr – francuski, iw – hebrajski, gr – grecki, ka – gruziński, hi – hindi, es – hiszpański, hl – holenderski, ja – japoński, ca – kataloński, ko – koreański, lt – litewski, la – łaciński, lv – łotewski, mk – macedoński, mn – mongolski, mo – mołdawski, nl – niderlandzki, hy – ormiański, de – niemiecki, no – norweski, el – nowogrecki, hy – ormiański, pa – pendżabski, fa – perski, pl – polski, pt – portugalski, ru – rosyjski, ro – rumuński, sr – serbski, sk – słowacki, sl – słoweński, sv – szwedzki, tr – turecki, uk – ukraiński, hu – węgierski, vi – wietnamski, it – włoski.

SKŁADKA CZŁONKOWSKA TEPISU

Składka członkowska za jedno półrocze wynosi 90,00 zł,
Wpisowe Członka Nadzwyczajnego (w tym legitymacja) – 30,00 zł,
Wpisowe Członka Zwyczajnego (w tym legitymacja) – 30,00 zł.
Wpisowe Członka Eksperta (w tym legitymacja) – 50,00 zł.

LICZBA CZŁONKÓW TEPISU

wynosi obecnie 903; w tym 227 Członków Zwyczajnych
i 38 Członków Ekspertów

***Skarbnik Towarzystwa TEPIS
dziękuje za terminowe wpłacanie składek,
umożliwiających działalność tej
organizacji pożytku publicznego***

---

*Redakcja: Danuta Kierzkowska   Sekretarz redakcji: Maria Piasecka.
Biuletyn TEPIS, ul. Krasińskiego 16 lok. 134, 01-581 Warszawa.*